

З В І Т
ДИРЕКЦІЇ Ц. К. ГІМНАЗІЇ
з руским викладовим язиком

- - - в КОЛОМИЇ - - -

13987

за шкільний рік

1910/1911.

З М І С Т :

1. Наукова частина — Невідомі писання Маркіяна Шашкевича.
Написав Др. Ярослав Гординський.
2. Урядова частина — Директора.

Накладом наукового фонду.

В Коломиї 1911.

З друкарні А. В. Кисілєвского і Ски в Коломиї.

nr. inv. Sfor. ~~407~~ 307

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ

* 6. XI. 1811 † 7. VI. 1843.

ПАМЯТКА В 100-ЛІТНІ РОКОВИНИ УРОДИЯ ПОЕТА.

Др. ЯРОСЛАВ ГОРДИНЬСКИЙ.

- - НЕВІДОМІ ПИСАНЯ - -

МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА.

Писаня Маркіяна Шашкевича не діждали ся ще доси повного виданя тай ледви діждуть ся єго колинебудь. Навіть критичне зібранє творів батька галицького відродженя, задумане з нагоди ювилею Науковим Товариством ім. Шевченка у Львові, певно не зарадить вповні сему бракови. Річ в сім, що Шашкевич печатав за час свого житя небогато своїх творів, а значна їх частина так і лишила ся в рукописах до нинішнього дня. Отсі рукописи розбрели ся по широкому сьвіті — дещо з них (пр. переклад Королеворського рукопису) знайшло ся аж у Росії, а дещо — як ходять глухі вісти — спочиває у приватних руках. Дехто з сих щасливих посідачів Шашкевичевих рукописів чи їх відписів може й не прочуває, яку вартість мають такі папері, а дехто, як мені говорено, хоч і знає їм ціну, так держить у заперті й упірно не хоче показати ширшій громаді — мовляв, щось таке є в сих паперах, що не годить ся з єго поглядами, чи як там. Тому й з приватних рук може видобути Шашкевичеві рукописи й їх копії хиба припадок.

Такий щасливий припадок допоміг і мені роздобути хоч не оригінальні рукописи, так принайменше достовірні відписи з рукописів Маркіяна Шашкевича. Познакомивши ся із Впов. дром Олександром Козакевичем, лікарем у Коломії, став я переглядати єго бібліотеку і між деякими цінними документами знайшов звиток паперів із відписами Шашкевичевих писань. При близшім перегляді за ласкавим дозволом дра Козакевича, якому складаю за се прилюдно щиру по-дяку, виявило ся, що маємо ту до діла по більшій часті з писаннями Шашкевича або ще зовсім невідомими або відомими в інших варіяントах. Що правда, нічо з того не писане рукою Маркіяна, але тому, що часто зазначено виразно, що відписувано прямо з Шашкевичевих автографів, а сих автографів поки що нема, мусять отсі відписи заступити таки самі автографи. До того можна бути певним, що змін — принайменше річевих — у відписах супроти оригіналів нема; хиба декуди не видержаний правопис.

Подаю передовсім точний опис рукописів. Они діляться на дві групи:

1) 11 карток звичайного біло-жовтавого, нелінійованого паперу, повидираного відай із сшитка. Письмо дрібне, не все добре читке. Сю частину писав по гадці дра Козакевича Микола Устиянович (розуміється, мова ту про відомого письменника).

2) 4 аркуші звичайного паперу — з чого 3 картки незаписані. Письмо ту старанніше, можливо, що походить також з під своєї самої руки.

Якби оно там не було, рукописи переховувалися зразу у Миколи Устияновича. Він, здається, повиписував їх із автографів Маркіяна Шашкевича, які знайшов у покійного Наталя Вахнянина. Відки дістав Вахнянин Шашкевичеві рукописи — а мав їх очевидно більшу кількість, бо кромі наших згадується ще про рукопис перекладу Слова о полку Ігореві — не відомо мені. Досить, що у Вахнянина роздобув Микола Устиянович ці автографи й поробив з них копії.

На що було Устияновичеві сих відписів? Знаємо, що за життя Маркіяна Шашкевича стояв він дуже близько него, брав живу участь в його ділах, а навіть мав за себе богато неприємностей. І після смерті Шашкевича йшов він довго шляхом, вказаним Маркіяном, і належав до цих людей, що не давали загинути зерну, киненому Шашкевичем. Та при кінці п'ятдесятих років бачимо у Миколи Устияновича виразне захистання некріпких ще очевидно у него національних ідеалів, він кидається горячково в польський табор, щоби з початком шістдесятих років опинитися серед московофілів. Ту видержав він уже формально до кінця життя. В цій періоді зазначував Устиянович нераз публично, що Шашкевичеві ідеї для него стали зовсім чужі й він не піде за ними. Вистане хочби пригадати єго статю, написану 1881 р., а поміщену Богданом Дідицким у „Літературному Сборнику“ издаваемымъ Літературнымъ Обществомъ Галицко-русской Матицы. 1885. Во Львовѣ“, де він із отвертостию, яка вже межує з браком такту, говорить (стор. 45—46) таке про часи перед своїм московофільством: „...не имѣя ни случайности, ни средствъ изъучити языкъ обще-литературный русскій, я былъ приклонникомъ дуализма и отстоиваль на-рѣчіе галицкое, надѣясь, что оно сліется съ говоромъ укра-

инскимъ и очистится вмѣстѣ съ тѣмъ оть пестроти, нанесенной сосѣднимъ языкомъ польскимъ. Но заглянувши въ продолженіи времени въ литературу велико-русскую и роспознавши основнѣе галицкое нарѣчіе, я убѣдился, что языкъ грамотный Велико-Руссовъ есть зданіемъ согубымъ, воздвигненнымъ однако на подвалинахъ южно-русскихъ, что къ тому письменность Велико-Русса а его говоръ не есть одно и тоже, ибо онъ пишетъ по нашему, а выговариваетъ по своему ладу. . . . и что въ — конецъ, въ продолженіи развитія галицкого простолюдинного говора по строгимъ правиламъ языкословія, послѣдуетъ безсомнѣнно то, о чемъ предозвѣщалъ А. С. Петрушевичъ на соборѣ интелигенції галицко-русской 1848 года: „Пускай Россіяны начали отъ головы, а мы начнемъ отъ ногъ, то мы скорѣе или медленнѣе стрѣтимъ другъ друга и сойдемся въ сердцу“.

Ту заявляє Устиянович зовсімъ виразно, що колишні ідеали Маркіяна Шашкевича, що й були єго власними ідеалами, стали єму вже чужі й вінъ не хоче мати з ними нічого спільногого.

Та, як згадано, помимо такихъ відзивів був Микола Устиянович московофіломъ більше формально. На ділѣ въ єго душі настало якесь дивне роздвоене, що не дозволяло єму з одної сторони відступити від раз проголошеної зміни поглядівъ, а веліло із справдї фаталістичною упертостию держати ся їх і голосити про се із крикливою чванливостю, а з другої сторони говорило єму зовсімъ ясно, що не по єго боці правда, а що єдино ідейнимъ шляхомъ відродження Галичини є шлях Маркіяна. І се роздвоене, яке такъ різко проявило ся у Устияновича як раз на рік перед смертию, доводило єго до великої душевної боротьби, яка покінчила ся таки симъ, що Устиянович бодай въ душі повернув до українського народу, а на галицке московофільство кинув справдїшну анатему. Такъ кажуть намъ думати віднайдені у того самого дра Козакевича віршовані „Вспомини“ Устияновича, які будуть оголошені на іншімъ місці.

Коли таке діяло ся з Устияновичемъ, то можна бути певнимъ, що Маркіян Шашкевич і гоштені нимъ ідеї були для него помимо всіхъ житівихъ незгодин чимось съятимъ, чого Устиянович не був въ силі викинути зъ душі. Сему не подивує ся ніхто, хто знає сильно вразливу вдачу Устияновича.

вича і той чарівний вплив, який мав на своє оточене Шашкевич. Відси то й певно походить, що Устиянович ставав ся зібрати у себе як найбільше писань Шашкевича; а може й задумував зужитковати їх печатно. Мені здає ся, що так належить пояснити се, що Микола Устиянович бажав мати у себе відписи Шашкевичевих писань.

Після смерті Устияновича дісталися сї відписи у спадщині його синові Миколі, що був гімназіальним учителем у Радівцях, а вкінці донці Миколи юн., що вийшла за муж за дра Козакевича. Оттака істория сих рукописів.

Тепер подам точний їх зміст.

I. група.

- 1) Погоња. Шашкевича. М. — означене римским I.
Дві картки, записані по обох боках.
- 2) II и III.: а) П'єсенька.
б) Веснівка.
Одна картка, записана по обох боках.
- 3) IV. В'єрителови.
Писано на одній стороні; друга порожна.
- 4) V. а) Ваше Высокопревосходительство і т. д.
На другім боці:
б) Не прославу я спі́ваю і т. д.
Одна картка.
- 5) VI. Уривокъ зъ збыраніхъ нымъ Матеріаловъ do руской истории.
Одна картка, записана по обох боках.
- 6) VII. Казки з росѣйскаго : а) Олень и вѣль.
б) Ижикъ и Киртицъ.
в) Ласичка и Голубъ.
Одна картка, записана по обох боках.
- 7) VIII. Баранъ и Волъ.
Писано на одній стороні; друга незаписана.
- Ч. IX. нема — видно загинуло.
- 8) X. О Запорожцох и йіх Сычи.
Три картки, писані по обох боках олівцем.

Сї відписи вказують виразно на се, що їх роблено наскорі, тому й видно на них очевидні сліди поспіху.

II. група.

І ту сторони ненумеровані, але поодинокі аркуші зложені разом. Маємо тут:

- 1) Замітку Устияновича про Маркіяна Шашкевича. Стор. 1.
- 2) Розпушка. Стор. 1.
- 3) Замітка для друкарнї. Стор. 1.
- 4) Веснівка. Стор. 1.
- 5) Сумракъ вечерный. Стор. 2.
- 6) Пѣсонька. Стор. 2.
- 7) Думка. Стор. 2.
- 8) Неічастный. Стор. 3.
- 9) Погонья. Стор. 3—4.
- 10) Замітка для друкарского складача. Стор. 4.
- 11) Бандуристка. Стор. 4—6.
- 12) Опыхане Пане? Стор. 7.
- 13) Олень и вѣль. Стор. 7.
Стор. 8 порожна.
- 14) Зъ переводѣ сербскихъ пѣсней народныхъ :
  - а) Ангелчинѣ Ворота. Стор. 8.
  - б) Китицѧ. Стор. 8.
- 15) Казки и Байки і т. д. :
Олень и вѣль. Стор. 8.

З сеї групи відписів виходить зовсім виразно, що Устиянович приготовляв отсї писання Маркіяна Шашкевича до печати. Де думав їх видати й чому не видав, не знаємо.

Так отже маємо в наших рукописах відписи отсих Шашкевичевих писань (подвійні відписи не ріжнуться майже між собою):

1) Погонья. На боцї є така примітка: I посля народной казки печатано в Русалцѣ р. 1846 С. 65—68. Дата очевидно подана хибно, бо „Русалка Днѣстровая“ вийшла 1837 р. Сторони подані вірно. Рукопис Устияновича — се просто відпис із „Русалки Днѣстрової“ із відповідними правописними змінами. Текст годить ся точно із друкованою поемою; тільки остання строфа звучить у Устияновича:

Ходѣмъ конью въ чужиноньку
Думочки думати.
Ходѣмъ конью въ Краинонку
Степами блукати.

А в „Русалці Днѣстровій“ (стор. 68):

Ходѣм коню в чужиноньку
Думочку думати,
Ходѣм коню на Україноньку.
Степами блукати. —

Здає ся, Устиянович позволив собі ту сама ю отсї невеличкі зміни, може й не прочуваючи, як дуже зміняє змисл „въ Краинонку“ місто „на Україноньку“.

Поза сим текст Устияновича не представляє інтересу й тому лишаю оба сго відпіси зовсім на боцї.

Для точності подаю ще примітку для друкарнї в II. групі наших рукописів — стор. 4: Стrophу перву на другої сторонѣ взяти сюда. Тамъ остануть лише 3. точки. Замітка якось не дуже зрозуміла.

2) Пѣсенька. Подаю низше.

3) Веснівка. Має примітку: Зъ Русальки. с. 71—72. Лишаю на боцї.

4) Вѣрителови. Подаю низше.

5) Уривок промови, що починає ся словами: Ваше Високопревосходительство. Подаю низше.

6) Уривок із збираних Шашкевичем історичних матеріалів. Подаю низше.

Казки:

7) Олень и волъ.

8) Ижикъ и Киртицъ.

9) Ласичка п Голубъ.

10) Баранъ и Волъ.

Всї казки подаю низше.

11) О Запорожцах и юх Сычи. З сего самого Шашкевичевого автографу напечатав уже сю статю пок. Вахнянин у „Зорі“ 1882 р. Тому лишаю єї на боцї.

12) Розпуга. Переписано із „Русалки Днѣстрової“, стор. 70—71. Лишаю на боцї, тільки подам ту замітку для друкарнї: При печатаньу положити 2 первін строфи Розпуки по одной сторонѣ листу а 2 вторіи по другої. Тымъ способомъ половина Веснівки на одну а половина на другу сторону листу.

13) Сумракъ вечерный. Переписано із „Русалки Днѣстрової“, стор. 78—79. Лишаю на боцї.

- 14) Нещастный. Подано низше.
- 15) Бандуриста. Подано низше.
- 16) Опыхане Пане? Подано низше.

17) Зъ переводовъ сербскихъ пѣсней народныхъ. Переписано із „Русалки Днѣстрової“, стор. 106 і 109. Лишаю на боці.

Вкінци ще інтересна замітка на початку рукописів II. групи, яку подаю в цілості:

Маркіанъ, Русланъ Шашкьевичъ, уродженый въ року 1811 въ селѣ Княжу въ поближу Золочева, где его отець Іоанъ парохомъ былъ, посѣщалъ школи гімназіалній въ Бережанахъ. По смерти отца, укінчилъ курса філозофії въ Львовѣ, вступивъ до сѣменища зъ бѣки за молодецкую провину отдаленъ въ сношенію зъ ческимъ писателемъ Кубкомъ получилъ чисто народне літературне направленіе. Повторно до сѣменища принятый, укінчилъ св. Богословіе, а оженивши ся зъ Юлією Крушиньскою, донькою пароха въ Деревнѣ, поставленъ былъ Администраторомъ въ Гумніскахъ познѣйше въ Нестанцьохъ а на конець парохомъ въ Новостѣлкахъ округа Золочівскаго, где въ року 1843 въ 32 годѣ житія своєго на сухоти умерль. Часть его утворѣвъ печатана въ р. 1846 въ Пештѣ підъ назвою: „Русалка Днѣстрова“ Болішя часть загинула, гденещо знаходить ся въ автографахъ его въ приватнихъ рукахъ. (Устияновичъ).

Дата виходу „Русалки Днѣстрової“ і ту фальшивиа.

Отже в нашихъ рукописахъ маємо 11 писань Маркіяна Шашкевича, вартихъ уваги — частина їх зовсімъ ще невідома, а частина виказує нові, а інтересні варіянти. Що до поезийки: „Не про славу я спѣваю“, то въ її тексті є такі значні перечеркнені й поправки, що се буде радше твір самого Миколи Устияновича.

Тепер подаю тексти поодинокихъ писань — відписуючи всю слово въ слово. Для порівняння додаю відміни въ евентуально печатанихъ творахъ. При сїмъ въ основу кладу все I. групу рукописівъ, бо она безъ сумніву старша, чого нема въ I. групі — се, розуміє ся, беру зъ II.

I.

Поэзии.

1.

Песенка.

Марусенька мила
Цвѣточки садила
Водовъ пôдливала
Стихенька спѣвала :
Ростѣтъ ми цвѣточки
Райскій дѣточки
Ростѣтъ ми весною
Развиньтесь красою
Лѣтомъ ми зацвійте
Головку пристрѣйтѣ
Менѣ молоденъкої
Строитись родненкой (sic!).

На боцї дописано :

Посля автографу непечатаного находящего ся у Г. Вахньянина Анатола.

Ся поезийка напечатана уперве у „Вѣнку“ 1846 року, а перепечатана в книзї: И. Онишкевича Руска Бібліотека Томъ III-їй. У Львовѣ 1884, стор. 17. п. з. „Днѣстрованка“, бо єї початок звучить: „Днѣстрованка мила“ і т. д. без змін — як у нашім рукописї. В книжцї: Читанка для малыхъ дѣтей до школьнаго и домашнаго употребленія сочинена Маркіяномъ Шашкевичемъ. Галицка Руска Матица. Число 7. Въ Львовѣ 1850, стор. 92 має ся пісня початок: „Дѣвчиночка мила“ і т. д. Такий сам текст, як у нас, подає з рукописів Шашкевича Й. д. Михайло Тершаковець у своїй цінній статї: „Причинки до житєпису Маркіяна Шашкевича та дещо із його письменської спадщини, стор. 13 (Зап. Наук. Тов. ім. Шевч. у Львові, 1904 р. т. LVIII.) — тільки місто нашого: „Райскій дѣточки“ (у Онишкевича Й. Читанцї так само) є у д. Тершаківця: „Райскі дѣточки“.

2.

Вѣрителови.

Стишокъ написаный на листѣ Іоана Авдикоского упоминаюочого ся о довгѣ 20. золоты (sic !) которіи. М. Ш. єше передъ своимъ весѣломъ вижичилъ. Листъ классичный по латинѣ.

Передъ зорями въ люту непогоду
Розиграла ся душа молодецка
Имивъ за кирму, тай чухнувъ на воду
На буйне море гей кровъ молодецка
А море быстре гей носить собою
Кипитъ и бьется, ажъ страхъ, ся здуває
Волнъя на волну зводитъ ся горою,
Пре сила силу плавця затапляє.
Здає ся быти недоконченою. —

Carissime frater. Submittendo venerationem debitam
у. Вахнъанина

въ автографѣ.

Слова : „плавця затапляє“ дописані пізнїйше іньшим чорнилом. Первісно було : Пре сила силу . . . .

В II. групі наших рукописів має ся поезийка заголовок : Думка.

Доси ще ніде не печатане.

3.

Нешастный.

Кому Богъ въ груди далъ¹⁾ сердце²⁾ мягеньке,
И далъ ся въ добру родити годину,²⁾
Щастье, якъ лѣтомъ сонѣчко тепленьке,
Въ житїю⁴⁾ му всяку огрѣває днину ;
И свѣтъ⁵⁾ милый и солодка нôчка,
Мысли весели и серденько грає
Якъ бы⁶⁾ въ дубровѣ⁷⁾ тихенъка керничка,
Дніна за дніновъ такъ му⁸⁾ спливає. —
Лишь кто въ посестру взяль⁹⁾ тяжку недолю,
Що давитъ сердце,¹⁰⁾ якъ вѣдьма кощава,
Кто вражой¹¹⁾ нуждѣ попаль¹²⁾ ся въ неволю,
Кому зъ журбами и сонъ и забава :
Тому нѣтъ мѣстца, анѣ супокою,

Нудить си свѣтомъ и нудить собою,
Туга до сердця¹³⁾ якъ гадъ¹⁴⁾ ся вселила,
Зѣдає мысли, якъ змѣя зброчки,
Груди зсушила, здоровье¹⁵⁾ знорила,
Хлѣбъ му немилый, нетерпіть сорочки. —
Єщежъ¹⁶⁾ кто може изъ сердця¹⁷⁾ сплакати,
Чи то въ¹⁸⁾ куточку, чи за угломъ хаты,
Чи въ¹⁹⁾ грудь брата, або въ жменьу друга,
Хоть на часочокъ сплыне зъ сердця²⁰⁾ туга :
Лиши коли слези въ грудьюхъ²¹⁾ скаменѣли,
Въ²²⁾ тяжку скалу*) надъ сердцомъ²³⁾ ся збили,
Десять разбѣ що день²⁴⁾ радѣбись умерти —
Годѣ! а годѣ! . . . потѣхи, нѣ смerti. —

Друковано уперве в „Вѣнику“ 1846 р., а відси перепечатано в Онишкевича ор. cit. стор. 7—8 п. з. „Нещасный“ із такими відмінами :

1) давъ. 2) серце. 3) И давъ вродитись въ добрую годину. 4) Въ житю. 5) Й свѣть ему. 6) Якъ у. 7) добровѣ. 8) такъ ему. 9) взявъ. 10) серце. 11) вражой. 12) попавъ. 13) серця. 14) гадъ. 15) здоровлье. 16) Ще-жъ то. 17) серця. 18) Чи у. 19) Чи у. 20) съ серця. 21) грудехъ. 22) И въ. 23) серцемъ. 24) Разбѣ изъ десять щодень.

Ту, здає ся, маємо до дїла з деішо відмінною редакцією поезийки.

4.

Бандуриста^{1).}

Бувало весною, якъ лѣсь розбвєся,²⁾
И чистими птичокъ гукне голосами,
Дуброва якъ дѣвка въ цвѣти³⁾ прибере ся,⁴⁾
Пчблка задзвонить,⁵⁾ лугами, полями,
Стадами весело заграє долина,
Въ рѣцѣ⁶⁾ рыбоњка ажъ носить водою ;
Съ пѣснёю^{**}) зъ поля⁷⁾ вертає дѣвчина,
Плугаторь за плугомъ съ долгою⁸⁾ думою.
Бувало весною, мовъ голубъ сивенкій,
Съ окомъ⁹⁾ ясненъкимъ, якъ око святого,

*) В рукописї очевидна похибка: сколу.

**) Перечеркнено: Съ пѣснев изъ.

Пôдъ полою¹⁰⁾ бандурка, въ устахъ пѣсень много,
Що року приходитъ соловѣй старенкій.¹¹⁾
А всѣ го за батька рôдненького мали :
Старі, и дѣти, хлопцѣ и¹²⁾ дѣвчата,
Якъ батька зъ дороги всѣ его витали,
И въ селѣ¹³⁾ му кожда своя була хата.
Бо и¹⁴⁾ годенъ былъ¹⁵⁾ того. — Бувало зявітъ ся
Мовъ сонце на небѣ, — заспѣватъ,¹⁶⁾ заграє,
То всякий веселый ; о журбѣ и¹⁷⁾ не снітъ ся ;
Божъ то нема пѣсни, якъ сей заспѣває ! . . .
Заведе долгими*) думки¹⁸⁾ голосами,
Зъ пôдъ могиль, казалбись,¹⁹⁾ холодочкомъ вѣс,
Стиха поговорить²⁰⁾ зъ Батьками князьами,
Стари молоднѣютъ, бо и²¹⁾ самъ молоднѣє.²²⁾ —
Якъ гомонъ по лѣсѣ, вѣсть несе ся²³⁾ мила :
— Иде соловѣй нашъ ! новії²⁴⁾ несе пѣсни,
Пѣсни нечувани и думки незвѣстни ! —
И радость въ всякимъ серденьку зацвила.²⁵⁾
И выйшли на зустрѣчъ, и ждали на мостѣ,
Пôдходить ; вытаютъ,²⁶⁾ згомонѣли :²⁷⁾ „гостѣ !“
До села приводять, — Всякого витає,
О щастью, здоровлю, родинѣ питає. —
И чогожъ то въ лузѣ²⁸⁾ головку склонила,
Вѣдай тучу чує, березочка бѣла ?
Чогожъ то пѣвець нашъ, чогожъ²⁹⁾ онъ сумує ? . . .
Видко зъ тяжкою журбою несе ся ;³⁰⁾
Бо око стемнѣло, тяжко сердце бьется,
А на личку смутокъ — чи нещастье чує ? . . .
Иде³¹⁾ селомъ, бувало весело и смѣло,
Съ хаткою, деревцомъ³²⁾ кождымъ размовляє,
Ударить въ³³⁾ бандурку, зъ дрôбненька заграє,
Козачка, чи шумку — ажъ згадати мило ! . . .
А нинѣ, якъ не той — сивый волосъ клонить
На грудь пѣснословну — журиТЬ ся, сумує,
Молчки³⁴⁾ поступає, пѣсоньку³⁵⁾ не дзвонить,³⁶⁾
Зъ дѣтьми ся не бавитъ — чи лихо вѣщує ? ! . . .
Чи жаль тисне сердце³⁷⁾ за другомъ миленькимъ,
Може за сестрою, за братомъ рôдненькимъ ? . . .
Чи може идучи зъ далекой дороги,

*) В рукописї хибно : долими.

Ходомъ утомилъ³⁸⁾ ся и примучилъ³⁹⁾ ноги? . . .
Не змучилъ⁴⁰⁾ онъ ноги, ходомъ не утомилъ*) ся⁴¹⁾ ;
Учуєте пташки⁴²⁾ чого зажурилъ⁴³⁾ ся. —
Присѣль⁴⁴⁾ на царинцѣ, молодь обступила,
Якъ цвѣточку пчоли — а старшина сѣла;
И виняль⁴⁵⁾ бандурку и обтеръ⁴⁶⁾ полою,
И сталь⁴⁷⁾ ю⁴⁸⁾ строити, и повѣль⁴⁹⁾ рукою
По струнахъ съ легонька⁵⁰⁾... Струны згаморили...
Пѣвець розумѣє, бо зъ нимъ говорили;
Отъ⁵¹⁾ лѣтъ сорокъ колька⁵²⁾ ихъ бесѣду знає.
И ударилъ⁵³⁾ силнѣйше⁵⁴⁾ и скорьше⁵⁵⁾ тручає,
И стали гремѣти та бескидскимъ громомъ,
И стали шумѣти та степовимъ шумомъ. —
То зновъ закипѣли, якъ воды старого,
Отца Славутицѣ⁵⁶⁾ — бо о нѣмъ думає
Пѣвець, и мислію⁵⁷⁾ честь єму спѣває. —
То зновъ злебедѣли, якъ бы галиць⁵⁸⁾ много
Стадами злетѣвшіе,⁵⁹⁾ чисте поле вкрили —
То знова зъ легонька, зъ тиха гомонѣли⁶⁰⁾,
Мовъ згадка лѣтъ давныхъ, минувшой⁶¹⁾ долѣ,
Що разъ то тихше и тихше бренѣли,
Зъ думкою пѣвца розпилились по поли⁶²⁾),
А на конецъ зглухли — зъ всѣмъ⁶³⁾ занѣмѣли!...

Печатано уперве в „Вѣнку“ 1846. р., а перепечатано в Онишкевича оп. сіт., стор. 5—7 з такими відмінами:

1) Бандуристъ. (Частина зъ поэмъ: „Перекинчикъ бисурманскій“). 2) розбѣваетъ ся. 3) цвѣтье. 4) прибереть ся. 5) зазвонить, 6) А въ рѣчцѣ. 7) Съ пѣсеньковъ изъ поля. 8) довгою. 9) Изъ окомъ. 10) половъ. 11) старенкій. 12) молодцѣ й. 13) У селѣ. 14) Бо й. 15) бувъ. 16) заспѣва. 17) о журбѣ й. 18) думку. 19) казавъ бысь. 20) поговорить. 21) бо й. 22) Далї йдуть пропущені в нашім рукописі рядки — числомъ 10 :

Або-жъ и дѣвчатамъ коли заспѣвае,
Тьюхають серденъка, бо онъ одгадає,
Що изъ миленькимъ говорятъ дѣвчата.
Дѣвча спаленѣе, спустить оченята,
Зиркне по миленькому, очами пытає :

*) В рукописі : утомулъ.

Де ѿнъ придививъ ся?... якъ ѿнъ добре знае?!...
За тое всякому припавъ до серденька,
Якъ до голубонька голубка сивенька;
За тое го всюда звали Солов'емъ.

Пѣсни-жъ бо то, пѣсни! мы такихъ не вмѣемъ!...

23) звѣстка несесь. 24) новій. 25) Радость у серденьку
всякому зацвила. 26) склонились. 27) згомонили. 28) Чого-жъ
то у лузѣ. 29) чого. 30) несетъ ся. 31) Йде. 32) деревцемъ.
33) Вдарить у. 34) Мовчки. 35) пѣсеньку. 36) звонить. 37)
серце. 38) утомивъ. 39) примучивъ. 40) змучивъ. 41) втомивъ
ся. 42) Вчуete пташечки. 43) зажуривъ. 44) Присѣвъ. 45) ви-
нявъ. 46) обтеръ. 47) ставъ. 48) ъ. 49) повѣвъ. 50) зъ легенька.
51) Вже. 52) Колька. 53) И вдаривъ. 54) сильнѣйше. 55) скор-
ше. 56) Отця-словутицъ. 57) мыслею. 58) галичъ. 59) злетѣвши.
60) Гомонили. 61) минувши. 62) полѣ. 63) зовсѣмъ.

Отже сих відмін так богато, що ту певно маємо до дїла
з іншою редакцією поеми.

5.

Опыхане Пане? Сказка.

При битомъ¹⁾ гостинци липа зеленѣла,
Пѣдъ²⁾ липою баба жебруща сидѣла.
Дасть кто³⁾ кусень хлѣба, то „Отче нашъ“ каже
Щѣ и⁴⁾ „Богородице“, сли платокъ розвяже,
Кто⁵⁾ зъ торгу идучи и въ жменъу грôшь вложитъ,
Часомъ молодухамъ зъ бобу поворожитъ. —
Ажъ Бачь! зъ горы дѣдичъ суне четвергою,
Гладунъ, петлеванецъ⁶⁾, кругленкій⁷⁾ собою;
Якъ гарбузъ му лице, а руки якъ тѣсто,
Червений⁸⁾ якъ рыдза, пôдъ горломъ звысисто.
„Гей бабо“ галасне неробѣ:
„Чверть проса дарую!“ Митью руцѣ обѣ
За поясь засунуль⁹⁾ и поклону ждає. —
Щежъ добре, що съ лихомъ въ дарунку¹⁰⁾ не лає:
А баба лѣнива на¹¹⁾ ноги и¹¹⁾ не встане,
Зъ гиѣзда запитала: „Опихане, Пане?“
А Пана якъ спарилъ¹²⁾ якъ лопухъ надулся¹³⁾,
Сли жарь нимъ накриєшь — съ надѣєвъ минулся¹⁴⁾.

^{*}) В рукописї хибно: но.

И баба минулась, — не подвела¹⁵⁾ носа, —
Не мала ни¹⁶⁾ каши, ни¹⁷⁾ пшона, ни¹⁸⁾ проса.

У перве напечатав Богдан Дідицкий в „Зоря Галицкая яко Альбумъ на годъ 1860. Въ Львовѣ“, стор. 493. Відай з рукопису о. Крушиньского напечатав сю поезиїку також Онишкевич, ор. cit., стор. 25. Відміни: 1) Онишк.: битоишъ. 2) Дід.: Подъ. 3) Онишк.: хто. 4) Дід., Онишк.: Ще Й. 5) Онишк.: Хто. 6) Дід.: петлеванецъ. Онишк.: петльованецъ. 7) Дід., Онишк.: Кругленыкъ. 8) Онишк.: Червоный. 9) Онишк.: засунувъ. 10) Дід., Онишк.: въ дарунку й не. 11) Дід., Онишк.: Й. 12) Онишк.: спаривъ. 13) Онишк.: надувъ ся. 14) Онишк.: зъ надѣювъ минувъ ся. 15) Онишк.: пôдвела. 16—18) Онишк.: нй.

II.

Б а й к и .

6.

Казки з ростійського Олень и волъ

Толстій волъ и бистроногий олень пасли разомъ на (одномъ) лузѣ.

Оленью сказалъ волъ: „Если нападе насть левъ то ми не будемъ утѣкати, мы его сильно повитаємъ. Ось того я не зроблю отповѣль Олень, бо нащожъ ми ся здала нервная борба зъ львомъ, коли я утечи передъ имъ могу

Якъ нерозумно въ пригоду ити

Коли возможно єдъ ней утечи.

Отсю байку напечатано в Шашкевичевій „Читанції“, стор. 88, однак у зовсїм відміннїй редакцїї. Подаю її в цілості:

22. ОЛЕНЬ И БЫКЪ.

Товстый быкъ и скроногой олень пасли ся разомъ на лузѣ. Оленю! сказавъ быкъ: если насть звѣрь нападе, не будемо утѣкати, але поборемся съ нимъ хоробро. Борися ты, отповѣль олень, на що менѣ боротися съ сильнѣйшимъ, коли втечи передъ нимъ могу.

Якъ нерозумно въ пригоду ити,
Коли ся можна бѣды встеречи.

7.

Ижикъ и Киртицъ.

Ижикъ почувши близьку зиму, просивъ Киртицу шобы го прїимила do своєї ями, абы тамъ мôгль ухоронити ся ѡдъ зимна. Киртица згодила ся на тое, але ижикъ якъ лише влѣзъ въ яму розпростерь ся вигôдно и наиживъ ся, а господинъ колола ся що хвилика на острѣ шпилки своєго гостя. Тогда сарака Киртицыа пôзнала свой блудъ, жалила ся що ей не-(об.) вигôдно и просила ижика вийти зъ ями, бо она имъ двоимъ за потѣсна.

Но Ижикъ ставъ ся посмѣшковати зъ ней и сказавъ, кому тѣсно нъай той выйде менъ добре (въ той ямѣ) то я ся остану.

Треба завчасу зважати
Кого въ свой домъ прїмати.

Байки під таким заголовком у Шашкевичевій Читанції нема, є тільки на стор. 83 інша, подібна до сеї, яку й по-даю ту :

12. Вужъ и Ѣжъ.

Зимѣ, коли дуже студѣнь переймала, просився Ѣжъ у вужа, щобъ го до хаты своєї впустивъ. Не перечивъ вужъ, але Ѣжъ всунувшися розложився по своєї волі такъ, що вужови нестало мѣстця. Просивъ вужъ Ѣжа въ своєї хатѣ, щобъ ся посунувъ, бо го дуже коле. А Ѣжъ на тое: Кому ту лихо, най си смотритъ іншої норы, менѣ тутъ дуже добрє.

Невдяка для добродѣятелѣвъ єсть дуже бридка, стережеться єй дѣти.

8.

Ласичка и Голубъ.

Голубка видѣла, що ласичка, кождого ранка переносила дѣти свои зъ одного мѣстця на другое. Ты робишъ дуже мудро сказала она, але кто научивъ тебе такой осторожности?

Ты сама отповѣла ласичка, бо я посторегла, що ты завсѣгда выводишъ дѣтей своихъ на тимъ самимъ мѣстци, и що чоловѣкъ ихъ все забирає!

Зъ російскаго.

VII.
у Вахнъанина.

Печатано в Шашкевичевій Читанці, стор. 88, де ся байка звучить :

23. ЛАСИЧКА И ГОЛУБЪ.

Голубка видѣла, що ласичка що день переносила свои дѣти на ишоє мѣстце и сказала до неи: Ты робишъ дуже мудро ; але кто навчивъ тебе такои осторожности? Ты сама отповѣла ласичка ; бо я постерегла, що ты завсѣгда выводишъ дѣти твои на одномъ мѣстци и що зъ нихъ нѣколи потѣхи не маешъ, бо чоловѣкъ ихъ тобѣ все забирає.

Зъ чужои бѣды не тѣшмося, лишь учѣмъся розуму.

9.

Баранъ и Воль.

Одного барана обдарила природа дуже великою силою, а нѣкто изъ братей єго не важивъ ся спротивити єго мѣцнимъ рогамъ Дурный баранъ згордѣвъ и стала гадати що онъ непобѣдимый и прикликавъ вола, бы зъ нимъ ся побороти.

Вдарилъ оденъ на другого, але зъ розбитою головою и безъ души простеръ ся баранъ по земли. Якъ прійшоль до себе, спиталъ переходящій братъ лежащаго, що онъ ту робить. Учуся познавати самъ себе онъ отповѣль жалѣсно баранъ

Гордый не вѣритъ

Докъ силу не змѣритъ.

VIII.

у Ваньана (sic !)

Печатано в Шашкевичевій Читанці, стор. 88—89 в такій редакції :

24. БАРАНЪ И ВОЛЬ.

Бувъ одинъ баранъ дуже силный и жадный зъ барановъ єму не мѣгъ постояти въ рогахъ. Збутнѣвъ онъ дуже, верховавъ надъ всѣма и розсшибавъ, на кого лишь нагодивъ. Кликнувъ онъ разъ на бугая: „Ходи и поборися со мною“. Не налякся бугай и станувъ съ нимъ ло борбы. Вдаривъ одинъ на другого, ажъ баранъ съ розбитою голо-

вою упавъ на землю. Идущіи дорогою питалися, що онъ тутъ скровавленый лежитъ. Жалосливо отповѣвъ баранъ: „Учуся самъ себе знати“.

Упертый не вѣрить,
Доки не змѣрить;
Що могутъ бути
Сильнѣйший люди.

III.

П р о з а .

10.

Ваше Высокопревосходительство Преосвященный Найдостойнѣйший Архиєрею !

Намже проявити нашіи чувства, наше сердце прогорнути, въ слова гадку и желанія приодѣти? сего не вдамо! бо найчастѣйше, ба завсѣгди, сли приходитъ широту внутренну, искреннюю милость и подяку прословити, нѣмѣємъ, бо намъ слобъ нестає, бо всякос слово за легке за слабе, за недостаточне явить ся. Кобы намъ въ нынѣшний свѣтлый день хоть дрѣбненкій начеркъ, хоть легонкую тѣнь нашего внутрія Тобѣ прелюбезнѣй Отче подати. Кобы превишный, безконечный Твой намъ дорогій дни, ще въ многій лѣта ясненько, безхмарно озаряль, кобы Тобѣ слово нашего народа, непоколибимый столпе владѣчества неувядаемый.... На оборотѣ: V. У Вахньянина.

Ще ніде не печатане.

11.

Уривокъ зъ збыранихъ нымъ Матеріаловъ do руской исторії: У Вахньянина.

1036. Ярославъ перший видав письменную правду (законъ) по руськи, що ю знаємъ під именемъ: „Правды руской, розпросторопив Київ, обгородив го каменними стѣнами (тином) и примѣромъ Царигорода назвав причолніи ворота Золотими. Но жальковать ся, що подѣлив царство слѣдомъ Володимера меже синів.

У Києвѣ у Софійским соборѣ доси видати (видна) гробницу Ярослава, къ котрій роздоры, нечестіє и все истребляюще время доторкнуть ся не смѣли. Поменникъ дорогоцѣнний для Русинівъ зкрывающий порох мудрого законодателя и просвѣтителя нашого Гробниця тая вчинена из бѣлосиневатого мрамора и половин (sic!) єз закритая у стѣнѣ. На нѣй вирѣзанѣ хрести, букви Іс Хс птицѣ, рибѣ, цвѣти и пр — (об.)

При семъ князѣ любившим науки переведенно много церковнихъ книгъ из Греческого на руській язык, виѣхали також по сторонахъ руських пѣвцѣ, научившіи церковників з голосного пѣнїя.

1086. Всеволод Ярославичъ, заложив церковь Св. Андрея в Києвѣ и постановив при ней монастиръ женський, котрого нинѣ неосталось жаднихъ слѣдівъ. Въ нѣмъ постриглась дочка Его Княжна Іанка или Анна Она заложила в тімъ монастирѣ (як Татищевъ каже) училище дѣвиць, котрихъ вчила письма, спѣвати, шити и різнихъ хіновитихъ рукодѣлівъ.

1240. Батий поганий Татарин розорив руськіи мѣста Переяслав, Чернигів, Київ, Галиць зъ всѣмъ. — С тімъ пало и княженіе Київское.

VI. правописъ Маркіяна зъ автографу у Вахнянина.
Ще ніде не печатане.

IV.

Д о д а т о к.

12.

Не про славу я спѣваю.
Та про сердця тугу.
Та про¹⁾ вѣлю, що не маю
Як той²⁾ пташокъ въ лугу

Заспѣваю брате милый
Хоть не стає сили
Серце сохне, духъ унілый
Кобъ борше въ могилы.

Назабавомъ курганъ скрыє
Мои костенята
Душа злетить и зрадїє
А вы неборята.

У могилу Крестикъ вбийте³⁾
Щоби дѣти знали⁴⁾
Та барвінкомъ го засѣйтє
Щобъ пташки спѣвали.

1) Перечеркнено : за.

2) Перечеркнено : Бомъ не.

3) Первісно : Крестикъ вбийте у могилу.

4) Перечеркнено : Тяжкий та дубовий ; а над сим ще також перечеркнено : Та няй дѣти бачать. Крім сего після слова : дѣти — перечеркнено : згадали.

На боці : V у Вахньянина, що певно відносить ся до промови на попередній стороні. Се безсумніву, як згадано, твір самого Миколи Устияновича.

ЧАСТЬ УРЯДОВА.

I. Учительський збір
з кінцем шкільного року 1910/1911.

а) Учителі і розклад предметів обовязкових.

ДИРЕКТОР :
Недільський Софрон, в VI. р.

УЧИТЕЛІ :

1. **Біленький Ярослав**, заст. учителя, господар ІІб. класи, учив латинського язика в клясі ІІб, руского яз. в кл. приготуваннячій, ІІб. і ІІа, німецького яз. в ІІб клясі — 24 год. тижн.

2. о. **Войтіховский Антін**, професор в VIII. р., радник епископ. Консисторії, член Ради шкільної окружної, учив релігії в клясах IVб, Va, Vб, VIa, VIb, VIIa, VIIb, VIIIa, VIIIb — 18 годин тижн. і виголошував по 2 ексорти.

3. **Галібей Стефан**, заст. учителя, господар Іб кляси, учив латинського яз. в Іб клясі, математики в клясах : приготуваннячій, ІІб, ІІа, IVa, IVb — 21 год. тижн.

4. **Галущинський Іван**, заст. учит., учив німецького язика в клясах Ia, Iб, Iв, IIa — 19 год. тижн.

5. **Глушкевич Евген**, заст. учит., учив латинського язика в IVa клясі, грецького язика в IVa, IVb клясах і руского язика в Ia кл. — 17 год. тижн.

6. **Годованець Петро**, заст. уч., господар IIIb кляси, учив математики в клясах Ia, Iб, IIa, IIIb, фізики в клясах IIa, IIIb, IIIv, натуральної історії в клясах Ia, Iб, Iв — 24 год. тижн.

7. **Головка Григорій**, заст. учит., господар Ia кляси, учив латинського язика в Ia клясі, польського язика в ІІb клясі, географії і історії в клясах ІІb, Va, Vb, VIIa — 23 год. тижн.

8. **Гординський Ярослав**, д-р. фільос., професор, господар Va кляси, завідатель рускої бібліотеки для учеників висшої гімназії, учив грецького язика в Va клясі, руского язика в клясах IVa, Va, VIIa, VIIb, льогіки в клясах VIIa, VIIb — 21 год. тижнево.

9. **Даниш Никифор**, професор, учив математики в клясах Va, Vb, VIb, VIIa, VIIb, фізики в клясах VIIa, VIIb — 21 год. тижнево.

10. **Демчук Іван**, заст. учит., господар Iв кляси, учив латинського язика в клясах Iв, IIIv, грецького язика в клясах IIIa, IIIv — 22 год. тижнево.

11. **Дольницький Лев**, професор в VIII. р., господар приготовляючої кляси і IVa кляси, учив німецького язика в приготовляючій клясі, географії і історії в клясах Ia, IIIa, IVa, VIIb — 21 год. тижнево.

12. **Кавтский Кароль**, заст. учит., завідатель польської бібліотеки для учеників, учив польського язика в клясах IVa, IVb, Va, Vb, VIa, VIb, VIIa, VIIb, VIIIa, VIIIb — 18 год. тижн.

13. **Козакевич Евген**, професор, господар VIIb кляси, учив латинського язика в клясах Vb, VIIb, VIIIa — 16 г. тижн.

14. **Кузьма Леонтий**, професор в VIII. р., завідатель збірки шкільних підручників для учеників, господар VIb кляси, учив латинського язика в Va клясі, грецького язика в клясах VIb, VIIb, VIIIa — 20 годин тижнево.

15. **о. Лабенский Филип**, заст. учит., господар IIIv кляси, учив релігії в клясах приготовляючій, Ia, Iб, IIv, IIIv, німецького язика в IIv клясі, географії і історії в клясах IIIv, IVb, каліграфії в клясах Ia, Iб, Iв — 25 годин тижнево.

16. **Лаврів Михайло**, заст. учит., господар IIIa кляси, учив латинського язика в IIIa клясі, німецького язика в клясах IIIb, VIa, VIb — 18 годин тижнево.

17. **Левицкий Богдан**, учитель, завідатель німецької бібліотеки для учеників, учив німецького язика в клясах IIIa, IIIv, VIIb, VIIIa, VIIIb — 20 годин тижнево.

18. **Лепкий Володимир**, заст. учит., завідатель рускої бібліотеки для учеників низшої гімназії, господар Vb кляси, учив грецького язика в Vb клясі, руского язика в клясах Vb, VIa, VIb, VIIa, VIIb — 20 годин тижнево.

19. **Миколаєвич Адам**, заст. учит., господар Ів кляси, учив латинського язика в клясі Ів, руского язика в клясах Ів, Ів, ІІб, ІІв, ІVб, німецького язика в Ів клясі — 22 год. тижн.

20. **Мостович Прокіп**, професор в VIII. р., помічник к. директора, господар VIIa кляси, учив латинського язика в клясах ІІб, VIIa, грецького язика в клясах ІІб, ІІІб — 21 г. тижн.

21. **Попович Дометій**, заст. учит., учив польського язика в клясах приготовляючій, Ia, Iб, Iв, IIa, географії і історії в клясах Iб, Iв, ІІб, каліграфії в клясі приготовляючій — 25 годин тижнево.

22. **Примак Теодор**, учитель, завідатель природничого габінету, учив натуральної історії в клясах Va, Vб, VIa, VIб, фізики в клясах IVa, IVб, психології в клясах VIIa, VIIІб — 20 годин тижнево.

23. **Рибчук Прокіп**, професор, господар IIa кляси, учив латинського язика в клясах IIa, IVб, VIб, руского язика в IIa клясі — 22 год. тижнево.

24. **Роздольський Михайло**, учитель, завідатель учительської бібліотеки, господар IVб кляси, учив німецького язика в клясах IVa, IVб, Va, Iб, VIIa — 20 годин тижнево.

25. **Світлик Остап**, учитель, господар VIIІб кляси, учив латинського язика в клясах VIa, VIIІб, грецького язика в клясах VIa, VIIa — 20 годин тижнево.

26. **Чайковский Василь**, заст. учит., учив руского язика в Iб клясі, польського язика в клясах IIv, IIIa, IIIb, IIIv, натуральній історії в клясах IIa, IIb, IIv — також натуральній історії в IIb клясі і руского язика в IV, V. клясах тут ц. к. польської гімназії — 23 год. тижнево.

27. **Чайковский Осип**, професор, учив географії і історії в клясах IIa, IIv, VIa, VIб, VIIa, VIIІб — 22 год. тижн.

28. **Шипайло Роман**, учитель, завідатель фізик. габінету, господар VIIa кляси, учив математики в кл. Iв, IIv, IIIv, VIa, VIIa, VIIІб, фізики в клясах VIIa, VIIІб — 24 год. тижнево.

ПОМІЧНИЙ УЧИТЕЛЬ:

o. **Станецький Іван**, заст. учителя і катехит ц. к. гімназії з польск. викл. яз., учив релігії в клясах Iв, IIa, IIb, IIIa, IIIb, IVa — 12 годин тижнево і виголосував по 2 експонти.

б) Учителі надобовязкових предметів:

1. **Головка Григорий**, я. в., учив історії рідного краю в VIIa класі — 1 година тижнево.
2. **Голіговський Антін**, професор ц. к. школи для промислу дерев., учив вільнопоручних рисунків в 2 відділах — 4 години тижнево.
3. **Дольницький Лев**, я. в., учив історії рідного краю в класах IIIa, IVa, VIIb — 3 години тижнево.
4. **Книш Михайло**, учитель виділової школи в Коломиї, учив гімнастики в 8 відділах — 8 годин тижнево.
5. **о. Лабенський Филип**, я. в., учив історії рідного краю в класах IIIb, IVb і стенографії в 2 відділах — разом 4 години тижнево.
6. **Попович Дометій**, я. в., учив історії рідного краю в IIIb класі — 1 година тижнево.
7. **Чайковський Осип**, я. в., учив історії рідного краю в класах VIa, VIb — 2 години тижнево.
8. **Шипайлло Роман**, я. в., учив съпіву — 4 год. тижн.

II. Зміни в учительськім зборі в шк. р. 1910/1911.

Ц. к. Рада шк. кр. а) іменувала учителями тут. гімназії: 1) заступника учителя ц. к. акад. гімназії у Львові д-ра Ал. Сушка, приділяючи єго до служби в тамошній гімназії (рескр. з дня 16. липня 1910. ч. 38834); 2) учителя ц. к. гімназії в Бжозові Витовта Висоцького приділяючи єго до служби в ц. к. акад. гімн. у Львові (рескр. з 7. грудня 1910. ч. 73681); учителем ц. к. гімн. в Бережанах заст. учит. тут. гімн. Ізидора Єлюка (реск. з дня 7. червня 1910. ч. 26713); 3) Заступниками учит. в тут. гімназії: Івана Галущинського (рескр. з дня 15. вересня 1910. ч. 46838) і Івана Демчука (рескр. з дня 10. вересня 1910. ч. 50969); б) приділила до служби в ц. к. гімназії в Бродах професора тут. гімназії Льва Гнатишака (рескр. з дня 17. марта 1911. ч. 4115) в) перенесла: 1) до ц. к. гімн. в Бжозові учителя тут. гімн. Генриха Осуховського (рескр. з дня 7. грудня 1910. ч. 73681); 2) до тут. гімназії заст. учит. тут. польської гімназії Кароля Кавтского (рескр.

з дня 14. вересня 1910. ч. 55229) і з ц. к. руск. г. в Станславові Евгена Глушкевича (рескр. з 1. лютого 1911. ч. 716); 3) з тут. гімназії: Осипа Туну до ц. к. акад. гімн. у Львові (рескр. з дня 28. серпня 1910. ч. 51204); Михайла Губчака до ц. к. гімн. Франц Йосифа в Тернополі (рескр. з дня 31. липня 1910. ч. 43973); Івана Смолинського до ц. к. гімн. в Бучачі (рескр. з дня 31. липня 1910. ч. 43972); г) дала відпустку на цілий рік 1910/11 заст. учит. Осипови Кутібі (рескр. з дня 8. листопада 1910. ч. 62590).

III. Плян науки.

Наука відбувалася: а) в класі приготовляючій взагалі після пляну, приписаного для IV. класи народних шкіл висшого або міського типу, однак з узглядом приписів в розпорядженню ц. к. Ради шк. кр. з дня 20. листопада 1904. ч. 25098; б) у всіх інших класах після пляну, що міститься в інструкціях ц. к. Мін. В. і Пр. з 1900. згл. 1909. року і розпорядженнях ц. к. Ради шк. кр.

Виказ лекції.

ЛАТИНСКИЙ ЯЗИК.

III. класа: P. Cornelius Nepos: Miltiades, Aristides, Themistocles, Cimon, Epaminondas, Pelopidas, Hannibal.

IV. класа: C. Julius Caesar Commentarii de bello Gallico I. (I. часть), III. VII.

V. класа: а) P. Ovidius Naso: Metamorphos: Diluvium, Philemon et Baucis, Orpheus et Eurydice, Nioba; Fast: Arion, Quo dolo Gabii sint capti. De Hercule et Caco; Trist: Ultima nox, Navigatio. б) Caesar Bell. Gall. VII. дальше. в) T. Livius I. i XXII. (вибір).

VI. класа: а) C. Sallustius Crispus Iugurtha. б) M. Tullius Cicero In Catilinam I.; в) P. Vergilius Maro Laudes vitae rusticae, Aeneidis II.

VII. класа: а) M. Tullius Cicero Pro Milone, Tusculanarum disputationum V. (вибір); б) P. Vergilius Maro Aeneidis VI. VIII. IX. XII.

VIII. класа: а) Q. Horatius Flaccus Carm. I. 1, 3, 4, 9, 10, 14, 21, 26, 31, 34, 37. II. 2, 3, 14, 17. III. 1, 2, 30. IV. 5, 7. Epod. 2, 7; Satir. I. 1, 9; Epist. I. 1. б) P. Cornelius Tacitus Germania (1—27); Historiae I.

ГРЕЦКИЙ ЯЗИК.

V. кляса : а) Ксенофонта *Ἀνάθεσις* (після хрестоматії) 1, 3, 7, 8, 12. *Κόροι παιδεία* 1, 3, 8; б) Гомера Іліада I. V.

VI. кляса : а) Гомера Іліада VI. IX. X. XVIII.; б) Геродота IX. (вибір).

VII. кляса : а) Демостена *χατὰ Φιλίππου* I. *Οὐλονθ.* III. *περὶ εἰρήνης.* б) Гомера Одиссея I. III. VI. IX.

VIII. кляса : а) *Ἄπολογία Σωκράτους, Κρίτων, Φαιδων* (4 розд.) б) Софокля *Ηλέκτρα*

РУСКИЙ ЯЗИК.

V. кляса : Побіч уступів, поміщених в читанці Лучаківського, читано : (прив.) О. Кобилянська Земля, М. Вовчок Оповідання (вибір), Карпенко-Карий Суєта, Гребінка Приказки.

VI. кляса : Куліш Чорна Рада, В. Щурат Чернець, Єлюк Іржавець, Руданський Історичні поеми, Квітка Твори, Шекспір Гамлєт.

VII. кляса : А. Могильницький Скіт Манявський і вибір творів, Ник. Устиянович Твори, Студинський Генеза поет. творів Марк. Шашкевича, Куліш Поеми, Шевченко Твори.

VIII. кляса : Франко Мойсей, Томашівский Волод. Антонович, Грінченко Повісти, Левицкий-Нечуй Повісти.

НІМЕЦКИЙ ЯЗИК.

Крім уступів, поміщених в читанках (для V—VIII. кл.) читано :

V. кляса : Grimm Kinder- und Hausmärchen ; Helden sage ; Undine von Fouque.

VI. кляса : Hermann und Dorothea v. Goethe (шк.); Moerike Novellen (дом.).

VII. кляса : Schiller Räuber (шк.); Goethe Goetz von Berlichingen (дом.); Grillparzer Medea (шк.); Freytag die Journalisten (дом.).

VIII. кляса ; Shakespear Julius Caesar (шк.); Hauptmann Hanneles Himmelfahrt (дом.); Schiller Wallensteins Tod (шк.)

ПОЛЬСКИЙ ЯЗИК.

Побіч уступів в читанках читано :

V. кляса : (шк.) „Grażyna“ i „Pan Tadeusz“ A. Mickiewicza ;

„Wiesław“ Brodzińskiego ; (дом.) Sienkiewicz, Prus, Orzeszkowa, Konopnicka — wybrane nowelki.

VI. Кляса (шк.) J. Kochanowski „Treny“, „Odprawa posłów greckich“ ; Skarga, 2 kazania sejmowe ; Wyspiański „Warszawianka“ ; Niemcewicz „Powrót posła“ ; Zabłocki „Sarmatyzm“ ; (дом.) Sienkiewicz Trylogia ; Pasek „Pamiętniki“ ; Rzewuski „Listopad“.

VII. кляса : (шк.) Feliński „Barbara Radziwiłłówna“ ; Mickiewicz Ballady i romanse, Dziady III. IV.; Małczewski „Marya“ ; Słowacki „Lilla Weneda“, „Kordyan“, „Sen srebrny Salomei“ ; Fredro „Śluby panieńskie“, „Pan Jowalski“ ; (дом.) Mickiewicz „Konrad Wallenrod“ ; Słowacki „Balladyna“ ; Sienkiewicz „Quo vadis“ ; 1 powieść Kraszewskiego i Korzeniowskiego.

VIII. кляса : (шк.) Krasiński „Irydion“, „Przedświt“ ; Korzeniowski „Mnich“ ; Przybyszewski „Śnieg“ ; (дом.) Krasiński „Neboska komeda“ ; Korzeniowski „Karpaccy górale“ ; Żeromski „Ludzie bezdomni“, „Popioły“ ; Wyspiański „Wesele“ ; L. Rydel „Zaczarowane koło“.

ПРЕДМЕТИ НАДОБОВЯЗКОВІ.

1. Істория рідного краю : в III. IV. VII. клясів в обох півроках по 1 годині, в VIII. клясі лише в 1. півроці, а в VI. клясі лише в 2. півроці по 1 годині на тиждень. Училися всі ученики після пляну назначеного ц. к. Радою шкільною краєвою.

2. Рисунки в двох відділах по 2 години на тиждень.

Ученики рисували в I. відділі після нової методи науки вільноручних рисунків з таблиці і на таблиці : коло, лінії зігнуті у вісімку, подвійно зігнуті, зігнуті у трикутник, квадрат, лінії слимаковаті поєдинчі і зложені, листки поєдинчі і з поєдинчих листків зложені розети чотирі- і осьмидільні, пальмети, акротерії і орнаменти.

В II. відділі рисували поєдинчі листки контурово стилізовані, пальмети, орнамент стяжковий виконаний олівцем, тушом і красками. Рисунки перспективічні, посудини з оканів, поєдинчі листки стилізовані і природні, орнамент площинний, зложений, розети, голови звірят і тварі людські ; ученики рисували і малювали предмети з природи олівцем, вуглем і красками.

3. Стенографія в 2 відділах по 1 годині на тиждень.

Короткий начерк історії стенографії, про значінє і вагу стенографії в минішних часах, система Габельсбергера і єї прикмети, вступні поняття про науку стенографії, єї поділ на 3 часті.

I. ч. Азбука стенографічна, громади співзвукові, самозвуки, творене слів, двозвуки і самозвуки йотовані.

II. ч. Скорочуване слів. Приславки рускі і чужі, поєдинчі і зложені. Скороченя в окінченях. Скорочена відміна іменників, прикметників, займенників і дієслів. Значки (титли). Пропускане деклінаційних окінчень на основі складні.

III. ч. Скорочуване речень: всі можливі способи.

В другім півроці кожної лекції півгодинна вправа.

4. Гімнастика в 8 відділах по 1 годині на тиждень.

Вправи відбувалися в кождім відділі відповідні до віку і фізичних сил молодіжі, головно після шведської методи, що дасть ся найлучше примінити до фізиологічних і гігієніческих потреб організму молодіжі.

Старша молодіж перерабляла крім сего вправи Мілера (Müllera) та вправляла ся в борбництві. Крім сего устроювало товарискі гри і забави та ставляло піраміди. З весною, в погідні дні, відбувалися забави та гри в мяча пр. вежа, пястучка-шилка, союзняк і т. і.

5. Съпів. Наука відбувала ся у двох відділах по 2 години тижнево.

Відділ I. Після підручника А. М. Сахера взято теорію съпіву: про тон, ноти, ключі, вартість ноти, павзи, такт, інтервали, будову гами дурової і мольової, віддих, динаміку, мельодію, гармонію, ритм і темпо. Ученики вправлялись в съпіві з нот.

Відділ II. Съпівано около 30 церковних пісень на мішаний і мужеский хор: Бортнянського, Гесселя, Вербицького, Чайковського, Давидова, Семоновської і др. Псалими Бортнянського, Лірина, Давидова. Зі съвітських пісень съпівано: Лисенка Кантату, Quod libet, та ріжні менші річи.

Розклад годин

після нового пляну для галицьких гімназий.

Черг. Ч.	ПРЕДМЕТ	Число годин тижнево								від шк. р.: 1911 12 1912 13 VII. VIII.	Разом		
		К Л Я С А											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.				
1	Наука релігії . . .	2	2	2	2	2	2	2	2	16			
2	Викладовий язык . .	3	4	3	3	3	3	3	4	26			
3	Латинський „ . .	6	6	6	6	6	6	5	5	46			
4	Грецький „ . .	—	—	5	4	5	5	4	5	28			
5	Німецький „ . .	5	4	4	4	4	4	4	4	33			
6	Істория	2	2	2	2	3	3	4	3	21			
7	Географія	2	2	2	2	1	1	—	—	10			
8	Математика	3	3	3	3	3	3	3	2	23			
9	Істория природи . .	2	2	—	—	3	2	—	—	9			
10	Фізика і хемія . . .	—	—	2	3	—	—	4	3	12			
11	Пропедевт. фільос. .	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3		
12	*Рисунки	2	2	2	2	—	—	—	—	—	8		
13	Каліграфія	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
14	*Гімнастика і забави	2	2	2	2	2	2	2	2	16			
15	Другий краєвий язык (згл. обов.) . . .	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(1)	(2)	(2)	(15)			
	Разом . . .	30	29	33	33	32	31	32	32	252			

* (Ч. 12 і 14). Ще не у всіх гімназіях обовязк.

В класі приготовляючій: релігія — 2 год.; викладовий язык — 7 год.; німецький язык — 6 год.; математика — 3 год.; каліграфія — 2 год.; другий краєвий язык (згл. обов.) — 3 год.

IV. Теми :

1. до письменних задач в висших клясах.

а) В. рускій мові.

КЛЯСА Vа.

1. Будова I. пісні „Іліяди“. На основі шк. лект. 2. Одна прогулька під час ферій. Лист до товариша. 3. Розвій акції в „Суєті“ Карпенка-Карого. На осн. дом. лект. 4. Відносини Кири до Греків. На осн. грецкої лект. 5. Якими дорогами старає ся богатий Марко оминути свою судьбу. На осн. шк. лект. 6. Найзнаменитіші грецькі мужі і їх конець. На осн. науки історії. 7. Чому Марко Вовчок назвав одну свою повість „Інститутка“? На осн. дом. лект. 8. В якім освітленю подає Лівій міти про королів? На осн. лат. лект. 9. Виказати прикмети ліричної поезії на одній із Шевченкових думок. 10. Прут під Коломиєю. Враження з прогульки. Опис.

КЛЯСА Vб.

1. Праця хлібороба в осені. 2. Характеристика Ігоря в „Слові о полку Ігореві“. 3. Значінє Фенікіян в історії. 4. Чари в рівнозвучнім оповіданню М. Вовчка. 5. Матеріальний стан мешканців Київа і околиць в домонгольській добі. На осн. шк. лект. 6. Як виявляли Греки любов вітчини? На осн. науки історії. 7. Виховані молодіжи у Персів. На осн. грецкої лект. 8. Характеристика короля Данила. На осн. шк. лект. 9. Виказати прикмети балади на „Тополі“ Т. Шевченка. 10. Рідна місцевість в літній порі. Опис.

КЛЯСА VІа.

1. Поет а орел. 2. Староруске перекладне письменство. 3. Вплив покореного Сходу на римську суспільність. 4. Характер Наума Дрота в оповіданню Квітки „Маруся“. 5. Як автор Слова о полку Ігоревім виявляє любов вітчини?

6. Ахіль а Агамемнон. На осн. Іліяди. 7. Діяльність церковних братств на Русі. На осн. шк. науки. 8. Змаганя Сомка в „Чорній Раді“ П. Куліша. 9. О скілько причинила ся торгівля до зросту рускої держави? На осн. науки історії. 10. Що промовляє за спільним походженем хребовців? На осн. природ. наук.

КЛЯСА VIб.

1. Порівнати людське житє з бігом ріки. 2. Християнство — жерело освіти на Русі. 3. Війни Римлян зі Сходом. 4. Фантастичний елемент в оповіданні Квітки „Мертвецький Великдень“. 5. Як автор Слова о полку Ігоревім характеризує Ігоря і Всеволода? 6. Характеристика Нестора. На осн. Іліяди. 7. Братські школи в XVI. і XVII. ст. 8. Постать Шрама в „Чорній Раді“ П. Куліша. 9. Суспільні відносини в старинній Русі. На осн. науки історії. 10. Узброєнє звірят.

КЛЯСА VIIa.

1. Розвинути думки, що містяться в словах Т. Шевченка: „І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь!“ 2. Котляревський пересмінник літературних засобів письменства XVIII. ст. 3. Які явища характеризують перехід віків середніх до нових? 4. Харків — огнище української літератури. 5. Стріча черців з рибаком в „Скиті Манявськім“ А. Могильницького. 6. Причини народних відродин в Галичині. 7. Машини і їх примінене. 8. Переміна соціальних і економічних відносин на початку XIX. ст. На осн. науки історії. 9. Як зображає Т. Шевченко народного співака в „Перебенді?“ 10. Виказати стійність пословиці: „Конець діло хвалить“.

КЛЯСА VIIб.

1. Розвинути думки, що містяться в пословиці: „Як посіш, так збереш“. 2. Котляревський як чоловік і письменник. 3. Вплив відкриття Нового сьвіта на зміну економічного життя Європи. 4. Значінє Гр. Квітки в нашій літературі. 5. Чого нам учити ся з похібок Атенців? На осн. лекції Демостена. 6. М. Шашкевич — творець народної літератури.

в Галичині. 7. Мець верховинця в рівнозвучнім оповіданні М. Устияновича. 8. Причини французької революції. На осн. науки історії. 9. Ідея і її переведене в „Наймичці“ Т. Шевченка. На осн. пояснень в школі. 10. Почування ученика при кінці шкільного року. На основі поданого огляду.

КЛЯСА VIIIa.

1. до вибору а) „Вечір“ Куліша як ліричний твір. На осн. прочитаного в школі. б) Переселення народів на австрійській території. На осн. науки історії. 2. Чому народ сповняє заповіт Мойсея доперва після його смерті? На осн. дом. лект. 3. до вибору: а) Глібів а Гребінка як байкарі. На осн. шк. лект. б) Розвинуті гадку народної пословиці: „Не той убогий, хто мало має, але той, хто богато жадає! 4. Відносини Гораца до Мецената. На осн. лат. лект. 5. до вибору: а) Вплив України на пробуджене духового життя Галичини в 60. роках XIX. віку. б) Чому самолюбство не дає правдивого щастя? 6. до вибору: а) Переміна абсолютної Австроїї в конституційну. На осн. науки історії. б) Значінє Федъковича в укр.-рускім письменстві. 7. Типи народолюбців у повістях Грінченка. На осн. дом. лект. 8. до вибору: а) Що пожиточніше для чоловіка: праця чи талант? б) Українсько-руска наукова література XIX. в. Короткий огляд.

КЛЯСА VIIIb.

1. до вибору: а) Чим увінчались змагання Куліша на вязати тісніші зносини України з Галичиною? На осн. переробл. матер. б) Повстане і значінє східної Мархії. На осн. науки історії. 2. Яку маю користь з науки чужої культурної мови? На осн. науки нім. 3. до вибору: а) Чому Нечуй назвав свою повість „Причепа?“ На осн. дом. лект. б) Економічний стан України перед козацкими війнами і після них. На осн. науки історії. 4. Характеристика української байки до Глібова включно. 5. до вибору: а) Які обставини випередили роздор за Фотія? б) Ідея притчи про терен. На осн. дом. лект. Мойсея Франка. 6. до вибору: а) Віправдати заголовок оповідання Федъковича „Люба

згуба". На осн. переробл. матер. б) О скільки правду говорили Римляни в словах: „Non multa, sed multum". 7. Важнійші осередки в розвитку української літератури нової доби. На осн. повтор. матер. 8) до вибору: а) Чи „Повість временних літ“ подає стійні відомості що до доісторичної доби? На осн. переробл. матер. б) Культ Бакха як жерело поезії і драми. На осн. грецької науки.

б) В німецькій мові.

КЛЯСА Va.

1. Mein Elternhaus. 2. Gedankengang des Gedichtes von Seidl „Der tote Soldat“. 3. Die Ankunft des Odysseus bei den Phäaken. Nach der ruthen. Lektüre. 4. Übersetzung aus dem Ruthenischen. 5. Fr. F. Gellert. Ein Charakterbild. Nach d. Lekt. 6. Die Erziehung in Sparta und in Athen. Nach d. Schullektüre. 7. Die Vorbereitungen des Cyrus zur Schlacht bei Kunaxa. Auf Grund der griech. Lekt. 8. Was führt die Entdeckung der Mörder in Schillers Gedicht „Die Kraniche des Ibykus“ herbei? 9. Mein heuriger Weihnachtsabend. 10. Der Sänger in Schillers Gedicht „Graf von Habsburg“. 11. Die Entstehung der Erde. Nach der Schullektüre. 12. Wie erklärt sich der Untergang des Tauchers in Schillers gleichnamiger Romanze? 13. „Der Handschuh“ ein Gegenstück zum „Taucher“. 14. Welche Wahrheit erkennt der Handwerksbursche von Amsterdam und wie kommt er zu ihrer Erkenntnis? N. d. L.

КЛЯСА Vb.

1. Mein Heimatort. 2. Gedankengang des Gedichtes von Herder „Das Kind der Sorge“. 3. Ursache des Zornes des Achilleus. 4. Übersetzung aus dem Ruthenischen. 5. Die Bedeutung der olympischen Spiele für das griechische Volk. 6. Wie erklärt sich der Untergang des Reiters in G. Schwabs Ballade „Der Reiter und der Bodensee?“ 7. Cyrus Tod. Auf Grund der griech. Lekt. 8. Die Idee des Schiller'schen Gedichtes „Die Kraniche des Ibykus“. 9. Meine Weinachtsferien. 10. Welche Hindernisse hat Möros auf dem Rückwege nach Syrakus zu bestehen? 11. Das Leben der Pflanze. Nach d. Schullektüre.

12. Aus welchen Beweggründen handeln die Personen in Schillers „Taucher“? 13. Welchen Einflüssen verdankt der junge Goethe seine Bildung? Nach d. Schullektüre. 14. Japan das „Paradies der Kinder“.

КЛЯСА VIa.

1. Schilderung der Umgebung von Kolomea. Nach gegeb. Disposition. 2. C. Sallusts Leben und Werke. N. d. Lekt. 3. Die Ursachen des Verfalls des römischen Reiches. Nach gegeb. Disposition. 4. Der Gedankengang des Schiller'schen Gedichtes „Das Siegesfest“. 5. Die arabische Kultur. N. d. Lekt. 6. Die Einrichtung der Passionsspiele zu Oberammergau. N. d. Lekt. 7. Der Wirt „Zum goldenen Löwen“ als Förderer des eigenen und des Gemeindewohlstandes. Nach Goethes „Hermann und Dorothea“. 8. Die Arbeitsleistung unseres Körpers. N. d. Lekt. 9. Der Einfluss der Kreuzzüge auf den Handel. N. d. Lekt. 10. Es ist das Gedicht Fr. Hebbels „Bubensonntag“ inhaltlich, stilistisch und metrisch zu besprechen. 11. Die Stufen der wirtschaftlichen Tätigkeit in einer Gemeinschaft. N. d. Lekt. 12. Der Plan des Ritters und seine Durchführung in Schiller's „Der Kampf mit dem Drachen“. N. d. Lektüre. 13. Die Vorteile der Erlernung der fremden Sprachen. Nach gegeb. Disposition. 14. Emilia Galottis Lebensgeschichte. Nach Lessings „Emilia Galotti“.

КЛЯСА VIb.

1. Ein Jahrmarktsstag in Kolomea. Nach gegeb. Disposition. 2. Die Durchführung der Disposition im 1. Gesange von Goethe's „Hermann und Dorothea“. 3. Mythische Elemente in der Sigurdsgage. N. d. Lekt. 4. Theorie der Entstehung der Zahlen. N. d. Lektüre. 5. Die Eroberungszüge der Wikinger. N. d. Schullekt. 6. Ludw. Uhland's Leben und Werke. N. d. Lekt. 7. Die kulturelle Bedeutung der mittelalterlichen Klöster. Nach d. Lekt. 8. Ein mittelalterliches Turnier. N. d. Lekt. 9. Die Vorteile der Kreuzzüge für das Abendland. Nach gegeb. Disposition. 10. Die römischen Elemente in der deutschen Kultur. N. d. Lekt. 11. Die Entstehung und Bedeutung der deutschen Hansa. N. d. Lekt. 12. Das Landschaftsbild in Schiller's „Der Kampf mit dem Drachen“. N. d. Lekt. 13. Warum sind die Kenntnisse der beste

Reichtum? Nach gegeb. Disposition. 14. Die Charakteristik Emilia Galottis. Nach Lessings „Emilia Galotti“.

КЛЯСА VIIa.

1. Worin besteht die Schuld Siegfrieds? („Nibelungenlied“).
2. Mit welchen Gründen wird in Lessings „Nathan“ der Grundsatz der religiösen Toleranz empfohlen?
3. Entstehung und Entwicklung des deutschen Dramas im Mittelalter.
4. Alles Leben ist Kampf. Nach gegeb. Disposition.
5. Warum bricht Goetz sein Wort?
6. Die Schlacht bei Połtawa und ihre Folgen für Russland und die Ukraine.
7. Raffaels Madonnenideal.
- N. d. Lekt.
8. Es ist der Spruch Rückerts zu erläutern: „Willst du, dass wir mit hinein in das Haus dich bauen, Lass es dir gefallen, Stein, dass wir dich behauen“.
9. Die Bedeutung der ersten zehn Jahre in Weimar für Goethe.
10. Welche Rolle spielt Gora in Grillparzers Tragoedie „Medea“?

КЛЯСА VIIб.

1. Charakteristische Merkmale der ritterlichen Lyrik.
- N. d. Lekt.
2. Bestrebungen der russischen Regierung zur nationalen und kulturellen Einigung der Ruthenen und Grossrussen im 18. Jhd.
3. Geschichtliche Grundlage im Nibelungenliede.
4. Zwei Gaben Martin Luthers. (Die deutsche Bibel und das deutsche Gesangsbuch).
5. Welche Bedeutung hat die Erscheinung Kosinskys für Karl Moor und den Gang der Handlung der „Räuber“?
- N. d. Schullektüre.
6. Charakteristik der Witwe Adelheid mit Rücksicht auf ihr Verhältnis zu Weislingen. Auf Grund der Hauslektüre.
7. Auf welche Weise gelang es Walther von Stolzing den Sieg über Beckmesser davonzutragen? Auf Grund der Lekt.
8. Die Folgen des dreissigjährigen Krieges für Deutschland. Auf Gr. des Lesebuches.
9. Wie und warum sucht Medea den Anforderungen der griechischen Kultur sich anzupassen? Auf Grund der Lekt. von Grillparzers „Medea“.
10. Schillers Lehrjahre. Auf Grund der Schullektüre.

КЛЯСА VIIIa.

1. Zweck der Bildung.
- N. d. Lesestücke.
2. Rousseau's Gedanken und die deutschen Stürmer und Dränger.
3. Inwieweit

weicht Shakespear in seinem Julius Caesar von der Geschichte ab? 4. Die Verbindung der naturalistischen und romantischen Elemente in Hauptmanns „Hannele“. N. d. Hauslektüre. 5. до вибору : a) Goethes „Zueignung“ eine poetische Einleitung zu seinen Werken. б) Der Beruf des Mannes und des Weibes. (Hochzeitläuten aus der „Glocke“ von Schiller). 6. Warum wählte Schiller eben den Wallenstein zum Helden seines Dramas? (Als Einleitung zur Lektüre von Schillers „Wallensteins Tod“). 7. до вибору : a) Wie sollen wir uns das Zustandekommen eines dichterischen Kunstwerkes vorstellen? Auf Gr. der Lekt. б) Das Wort „romantisch“ — dessen Ursprung und Bedeutung. 8. Die Revolution in Österreich im Jahre 1848. Auf Grund des geschichtl. Unterrichts.

КЛЯСА VIIIб.

1. Warum möchte heutzutage ein jeder zu den Gebildeten gerechnet werden? Nach d. Lesestücke. 2. Es sind die Worte von Goethe zu erläutern :

„Von der Gewalt, die alle Wesen bindet,
Befreit der Mensch sich, der sich überwindet“.

(Im Anschluss an das Lesestück „Rousseau und Kant“). 3. Mit welchen Kunstmitteln schildert Shakespear die Bestrebungen von Caesars Feinden? (Shaks. „J. Caesar“ I. Aufzug). 4. Das „Weltweh“ ist die Wurzel der Himmelsehnsucht. Nach Hauptmanns Märchendrama „Hanneles Himmelfahrt“. 5. до вибору : a) Der Turmbrand. Nach Otto Ludwigs „Zwischen Himmel und Erde“. б) Goethes Iphigenie und die antike Tragödie. Nach d. Lesebüche. 6. Hat Goethe mit Recht den grossen Monolog Wallensteins „Die Achse des Stükkes“ genannt? Auf Grund der Schullektüre „Wallensteins Tod“. 7. до вибору : a) Woher nehmen die Dichter die Gestalten zu ihren Werken? Auf Grund der Lekt. б) Friedrich Schlegels Verdienste für die deutsche Literatur. 8. Das Februarpatent und die Regierung Schmerling. Auf Grund des geschichtl. Unterrichtes.

в) В польській мові.

КЛЯСА Va.

1. Pożegnanie Hektora z Andromachą. Na podst. lekt. szk.
2. Krajobraz jesienny. Opis w formie listu do kolegi. 3. Stosunek

Jacka Soplicy do Stolnika. Na podst. opowiad. Gerwazego. 4. Rozbiór mowy Milcadesa w powieści poet. Ujejskiego p. t. Maraton. 5. Krzyżacy w Grażynie. Charakterystyka na podst. lekt. 6. Znamienne cechy gawędy i sielanki na podstawie „Popasu w Upicie” i „Wiesława”. 7. Wolność a swawola. Porównanie. 8. Walka w duszy Makbeta przed spełnieniem pierwszej zbrodni.

КЛЯСА VIб.

1. Zgon Hektora. Na podst. lekt. szk. 2. Jesień na wsi. Wrażenia. 3. Założenie Rzymu. Na podst. lekt. Liwiusza. 4. Charakterystyka Wiesława. Na podst. lekt. 5. Myśliwstwo w dawnej Polsce. Na podst. P. Tadeusza. 6. Poselstwo Papkina u Rejenta. Opowiad. na podst. „Zemsty” A. Fredry. 7. Wina i pokuta Jacka Soplicy. Na podst. lekt. P. Tadeusza. 8. Tęsknota za ojczyzną w „Srulu z Lubartowa” Szymbarskiego. Na podst. lekt. szk.

КЛЯСА VIa.

1. Cechy znamienne literatury średniowiecznej w Polsce. Na podst. lekt. szk. 2. Przedstawić schyłek życia ludzkiego na tle krajobrazu jesiennego. 3. Jakie korzyści odnosimy z uczenia się historyi starożytniej. 4. Szlachcic polski na tle charakterystyki M. Reja. 5. Znaczenie Jana Kochanowskiego w literaturze polskiej. 6. Które sielanki Szymonowicza mają największą wartość i dla czego? 7. Pasożytnictwo i pasożyty. Na podst. nauki historyi natur. 8. Podać tok myśli w „Lamencie” Starowolskiego.

КЛЯСА VIб.

1. Jakiemi drogami wciskał się humanizm do Polski. Na podst. lekt. szk. 2. Znaczenie rzek dla rozwoju kultury. 3. Postać Kassandry w „Odprawie posłów greckich” J. Kochanowskiego. Na podst. lekt. szk. 4. Główne myśli polityczne Modrzewskiego. 5. Stosunek Antenora do Parysa. Na podst. lekt. „Odprawy posłów greckich”. 6. Jak się powinno czytać? 7. Różnica między literaturą polską w XVI. a w. XVII. 8. Znaczenie Konarskiego w literaturze i dziejach Polski.

КЛЯСА VIIa.

1. Rozwinąć myśl dwuwiersza: „Kwitnącej pory lat swych użyj snadnie, Już się ten kwiat nie młodzi, kiedy raz upadnie”.

2. Dwór Stanisława Augusta jako ognisko życia literackiego w drugiej połowie XVIII. wieku. Na podst. lekt. szk. 3. Pierwsze przejawy polskiego romantyzmu. 4. Wykazać na balladzie „Świteź” pierwiastki składowe ballad Mickiewicza. 5. Znamienne cechy tragedii pseudoklasycznej. 6. Halban jako demon zemsty w Konradzie Wallenrodzie“. 7. Charakterystyka Miecznika w „Maryi” Małczewskiego. 8. Świat fantastyczny w „Balladynie“.

КЛЯСА VIIб.

1. Pseudoklasycyzm polski. Na podst. lekt. szk. 2. Rozwinąć zdanie Mickiewicza : „Razem młodzi przyjaciele, W szczęściu wszystkiego są wszystkich cele“. 3. „Powrót posła“ J. U. Niemcewicza jako broszura polityczna. Na podst. lekt. szk. 4. Stopniowanie akcji w „Barbarze Radziwiłłownie“ Felińskiego. 5. Rozbiór estetyczny „Hymnu do Boga“ Woronicza. 6. Losy sielanki polskiej od Kochanowskiego do Brodzińskiego. 7. Świat nadzmysłowy w balladach Mickiewicza. 8. Plan i przebieg walki z Tatarami w „Maryi” Małczewskiego.

КЛЯСА VIIIa.

1. Geneza Balladyny J. Słowackiego. Na podst. lekt. szk.
2. Do wyboru : a) Kto zwycięża w „Nieboskiej Komedyi“ Z. Krasińskiego ; b) Znaczenie historyczne morza Śródziemnego. 3. Mas-synissa Z. Krasińskiego a Halban A. Mickiewicza. Charakterystyka porównawcza. 4. Geneza t. zw. mesyanizmu w polskiej literaturze. 5. Drobna szlachta w powieści J. Korzeniowskiego p. t. „Kolokacja“. 6. Pol a Syrokomla. Porównanie. 7. Znaczenie K. Ujejskiego w literaturze polskiej.

КЛЯСА VIIIб.

1. Wpływ Byrona na J. Słowackiego. Na podst. lekt. szk.
2. Do wyboru : a) Rozwinąć myśl Słowackiego : „Niech każdy dzień nie będzie obojętny, a praca wewnętrzna niech sposobi ducha“ ; b) Idea przewodnia w „Kordyanie“ I. Słowackiego. Na podst. lekt. szk. 3. Konrad Wallenrod a Irydion. Charakterystyka porównawcza. 4. Pankracy i jego świat. Na podst. lekt. „Niemieckiej

- Комеди“ Z. Krasińskiego. 5. Розвій гавяди в літературі польській.
6. Повість польська між р. 1831. а р. 1863. 7. Мотиви лудові
в поезії M. Konopnickiej.
-

2. Теми до письменного іспиту зрілості.

1. Язык латинский : а) в I. відділі : P. Cornelii Taciti Ab excessu divi Augusti II. 27—29. „Sub idem tempus . . . asperare crimina videretur“ ; б) в II. відділі : P. Vergili Maronis Aeneid. V. 42—83. „Postera cum primo.... quaerere Thybrim“ ; в) в III. відділі : C. Plini Secundi Epist. VI. 20. „Ais te adductum litteris, . . . periculo aufertur“.

2. Язык греческий : а) в I. відділі : Гомера Іліада II. 277—311. „ως ἔφατ', . . . καὶ ὀφραδίῃ πολέμοιο“. — б) в II. відділі : Платона Горгіас XXIX. „Ωσπερ γὰρ Ὄμηρος λέγει, . . . ἡ χρήσις η. — в) в III. відділі Софокля Аїас 992—1023. „ῳ τὸν ἄπαντων . . . σοῦ θαυμόντος γῆραιρην.“

3. Язык русский : а) в I. відділі до вибору : α) Українсько-руска епічна поезія другої половини XIX. в.; β) Внутрішній розвій Австрії від 1848. р. до нині; γ) Лож — се ознака трусливого і невільничого духа ; б) в II. відділі до вибору : α) Українська етнографія і єї вплив на письменство. β) Зносини руских князів з чужими володарями ; γ) Розвій нашого „я“. — в) в III. відділі до вибору : α) О скільки черпали українсько-рускі письменники (першої половини XIX. в.) теми до своїх творів з історії ? β) Централізаційні змагання Габсбургів — децентралізаційні змагання Чех і Угорщини ; γ) Нинішне ображоване в побідоноснім поході проти місця й часу.

V. Іспит зрілості в шк. році 1910/11.

а) В вересні 1910. р. прийшли до іспиту 3 ученики публичні VIII. класи: 1 признато съвідоцтво зрілості з від-
значенем а 2 съвідоцтво зрілості.

б) В зимовім речинці 1911. р. прийшов до іспиту 1 публ. ученик VIII. класи (репроб. в літі 1910. на пів року). Сему признано съвідоцтво зрілості.

в) В літнім речинці (май-червень 1911. р.) прийшло до іспиту 43 абітуриєнтів: 42 публичних учеників VIII. класи і 1 приватист.

Свідоцтво зрілості з відзнач. признако 2 (1 публ. 1 прив.)

признано . . . 37

репробовано на пів року 3

на 1 рік 1

Виказ абитуриєнтів, що здали іспит зрілості в днях від 2. до 9. червня 1911.

Ч. чесрт.	Ім'я і прізвище	Місце уродження	Вищу школа	Віра	Ходив до гімназії в роках	Вислід іспиту	Наміряє записати ся на відділ університету
1	Бойчук Дмитро	Княждвір, Галичина	1890	гр. кат.	1904—1911	зрілій	правнич.
2	Гладій Ярослав Николай	Столочатів,	1893	"	1904—1911	"	торгов. акад.
3	Гоянюк Семен	Іспас,	1890	"	1904—1911	"	фільософ.
4	Дудчук Іван	Тулова,	1890	"	1903—1911	"	правнич.
5	Іванів Михайло	Глебівка,	1890	"	1904—1911	"	"
6	Івантишин Софрроній	Озеряни,	1891	"	1904—1911	"	"
7	Кавецький Василь	Бобулинці,	1890	"	1904—1911	"	медичн.
8	Лаврищко Ярослав	Городенка	1893	"	1904—1911	"	правнич.
9	Лашак Володимир	Видинів,	1892	"	1904—1911	"	фільософ.
10	Маринович Юліян Казимир	Золочів,	1893	"	1904—1911	"	медичн.
11	Марчишин Петро	Кошицівіці,	1891	"	1905—1911	"	фільософ.
12	Мостовицький Михайло	Шманьківці,	1890	"	1904—1911	"	торгов. акад.
13	Ришка Лев	Гринки,	1890	"	1902—1911	"	ліс. акад.
14	Стражник Іван	Підстай,	1889	"	1904—1911	"	правнич.
15	Терпелюк Василь	Цепарівці,	1890	"	1904—1911	"	торгов. акад.
16	Томченко Теодор	Дебеславіці	1892	"	1904—1911	"	правнич.
17.	Тодорин Андrij	Підгізоска.	1890	"	1903—1911	"	експорт. акад.
18.	Шухевич Теофіль	Садагура, Буковина	1892	"	1904—1911	"	фільософ.
19.	Яворовський Евген	Коломия, Галичина	1893	"	1904—1911	"	"
20.	Биликевич Богдан	Кориць,	1893	"	1904—1911	"	медичн.
21	Василків Омелян	Солоне,	1892	"	1904—1911	"	фільософ.
22	Дрогомирецький Григорій	Березів низин.,	1889	"	1903—1911	"	правнич.

Виказ абитуриєнтів, що здали іспит зрілості в днях від 2. до 9. червня 1911.

ч. чєрг.	Ім'я і прізвище	Місце уродження	Віра	Ходив до гімназії в роках	Вислід інститу	Намірє записати ся на виділ університет.
23	Задійновский Йосиф	Бариш,	Галичина	1890	гр. кат.	1902—1911
24	Кармазин Григорій	Сасів,	"	1891	"	1904—1911
25	Комаринський Мирослав	Самбір,	"	1891	"	1903—1911
26	Корбутяк Николай	Гвоздець,	"	1891	"	1904—1911
27	Курілюк Ярослав	Городниця,	"	1892	"	1904—1911
28	Курілюк Осип	Трофанівка,	"	1893	"	1904—1911
29	Максимюк Прокіп	Видинів,	"	1891	"	1904—1911
30	Михайлів Ярослав	Покрівці,	"	1893	"	1904—1911
31	Недельский Маркіян	Станиславів,	"	1893	"	1904—1911
32	Ощепко Василь	Серафинів,	"	1890	"	1904—1911
33	Панусяк Василь	Задубрівка,	"	1890	гр. ор.	1904—1911
34	Поленюк Андрій	Буковина	"	1893	гр. кат.	1904—1911
35	Срібний Юрій	Галична	"	1892	"	1904—1911
36	Томчук Петро	Надійна	"	1890	"	1904—1911
37	Чемига Іван	Трофанівка,	"	1892	"	1904—1911
38	Чередарчук Василь	Кобаки,	"	1889	"	1905—1911
39	Крущельницький Вол. (прив.)	Пляники,	"	1892	"	1904—1911
		Товмачик,	"			" з від.

VI. Прибори до науки.

Бібліотека учителів числить 1146 творів в 1837 томах і 2091 примірників звітів дирекцій середніх і інших шкіл.

В р. 1910/11 куплено: а) 27 творів в 39 томах; б) часописи: Літературно-науковий Вістник, Учитель, Наша Школа, Світло, Русский филологический Вестникъ, Записки наук. Товариства в Києві, Archiv für slavische Philologie, Wszechświat, Kwartalnik historyczny, Przewodnik nauk. i liter. (додаток до Gaz. Iwowsk.), Przewodnik bibliograficzny, Ruch, Zeitschrift für die österr. Gymnasien, Zeitschrift für Schulgesundheitspflege, Körperliche Erziehung, Zeitschrift für mathemat. und naturwissensch. Unterricht, Geographische Zeitschrift, Zeitschrift für den Zeichenunterricht, Zeitschrift für den physik. und chem. Unterricht, Zeitschrift für Philosophie und Pädagogik, Umschau, Zoologischer Anzeiger, Natur und Schule, Das literarische Echo, Verordnungsblatt für den Dienstbereich des Ministeriums für Kultus und Unterricht.

В дарі одержано: від краківської Академії Наук 17 творів (в 20 томах), від директора 5 творів; „Muzeum“ 1910, „Säemann“ 1910, Записки наук. Тов. ім. Шевченка у Львові 1910, від Товариства учителів висших шкіл 2 твори в 4 томах.

2. Бібліотека учеників числить: 834 твори а 1142 томи в рускій мові, 570 творів а 706 томів в польській мові і 494 твори а 733 томи в німецькій мові.

В р. 1910/11 куплено 114 нових творів в рускій мові, 29 творів нових в польській мові і 38 нових творів в німецькій мові. В дарі одержано „Missye katolickie“ 1910.

Рух книжок в бібліот. учеників в шк. році 1910/11.

Кляса	Читало учеників	Число взятих книжок руских	Читало учеників	Число взятих книжок німецьких	Читало учеників	Число взятих книжок польських
II абв.	66	264	7	28	69	301
III абв.	61	487	91	389	51	275
IV аб.	48	205	71	350	64	556
V аб.	68	363	53	299	34	425
VI аб.	40	150	52	215	46	391
VII аб.	41	200	42	218	36	268
VIIIаб.	57	321	55	173	39	272
	381	1990	371	1672	339	2488

В збірці книжок для бідних учеників находить ся около 800 шкільних підручників; в шк. р. 1910/11 куплено 50 книжок, надто кілька десяткох учеників дарувало 69 книжок.*)

Користало 350 учеників, які визичили 675 книжок.

3. До науки географії і історії є: мап 101, 1 релієфна, 212 образів геогр. і істор., 15 атласів (геогр. істор. І и.) і 4 гльоби. В р. 1910/11 куплено мапи: Kiepert Wandkarte von Alt-Gallien, Bamberg Europa, Asien, Afrika, Russland (2), Holle Gallien.

*) Книжки дарували: (1909/10) з I. кл. Витвицкий, Малик, Касюк, Рамлери Ізр. і Іс., Цукерман — по 1; з II. кл. Гладій, Фріс, Цибуляк — по 1, Перегінчук — 2; з III. кл. Бойчук, Гомик, Дранчук, Дрогомирецький, Калитчук, Кошманюк, Рудницкий, Савюк, Філіпович — по 1, Дутчак — 4; з IV. кл. Боюк — 1; з V. кл. Визерканюк, Кушнір — по 1; з VI. кл. Ковалик, Паращук, Терлецький, Яшан — по 1; з VII. кл. Білинкевич, Василиків — по 2; Гаврилюк, Комар, Курилюк, Недільський, Олесницький, Ощипко Дм. і Вас. — по 1; з VIII. кл. Бачинський, Григорійчук, Комаринський, Навальковський, Тофан, Турянський — по 1, Ганущак — 2; Рожанковський — 3; 1910/11 з VIII. кл. Гоянюк, Кармазин, Курилюк, Терпелюк, Тофан — по 1; Гевко, Івантишин, Чередарчук — по 2; Шухевич — 3 кн.

4. До науки історії природи є: а) зоол. оказів випханих 95, в спіритусі 54, препаратів в спіритусі і інекційних 18, препаратів мікроскоп. 17, оказів сухих 21, моделів 8, кістяків 7, образів 240 і збірки мотилів та комах; б) ботан. моделів 66, образів 240; в) оказів мінералів 176, моделів кристалів 56, образів 65, збірка геольог. оказів.

В р. 1910/11 куплено: препар. в спіритусі⁴¹ жите в ставі і в морі, *Felis domest. nervorum*; образи: Niemann — Sternstein Pflanzenanatomische Tafeln (6), Täuber Mikroskop. Wandtafeln (12).

5. Габінет фізикальний числить 233 прилади і 5 таблиць.

В р. 1910/11 куплено: динамометр, модель ваги, буссолю стичних, перекрій (модель) паров. циліндра, 2 аккумулятори, Barloov циркул. колесо.

6. До науки рисунків має заклад: 363 взірці, 7 приладів до науки перспективи, 12 моделей з дерева, 67 моделей з гіпсу, моделі (посудини) з майоліки, скла, дерева і збірку ріжких пер птахів (на картоні).

7. До науки каліграфії є: 8 зошитів взірців письма і 25 таблиць.

8. До науки съпіву куплено в р. 1910/11: збірку церковних композицій: Давидова, Зайцева, Малашкина, Лирина, Григор'єва, Бортнянського, Михалинича (Служба Божа, псальми і т. п.)

VII. Поміч для бідних учеників.

Підмогу убогих учеників рускої гімназії мають на меті три інституції в Коломії, іменно „Свято-Михайлівський Інститут“ (давнійше Бурса братства церк. св. Арх. Михаїла), Товариство „Шкільна Поміч“ і „Бурса Філії руского Товариства педагогічного“.

I. В. С. Мих. інституті мало (при кінці шк. р. 1910/11) поміщене і харч 4 учеників рускої гімназії. Надзір мав Статут, до котрого належить один емер. учитель гімназії.

II. Товариство „Шкільна поміч“, засноване 1892 року прихильниками шкільної молодіжі, удержувало окрему бурсу — інститут (у власних домах), де в шк. р. 1910/11 було поміщених 47 учеників (надто 8 приходило на обід і вечеру), із них 38 за місячною доплатою по 20—36 К., а 9 цілком безплатно (і 8, що діставали харч).

Крім сего видало товариство в шк. році на підмогу бідних учеників суму 350 К.; (іменно на харч, одіж, ліки, мешкане). Поміч лікарську подавали убогим ученикам Вп. др. А. Козакевич і Др. Кофлер, а Вп. Штенцель опускав з ціни за ліки 33%.

Товариство оснувало також окремий фонд, призначений на підмогу бідних учеників при справленню шкільних мундурів, і завдяки сїй підмозі значне число учеників одержало приписані мундури переважно на сплату коштів малими ратами, а многі також даром (сї на суму 116·79 К. — взагалі від засновання сего фонду роздано бідним ученикам даром мундурів на суму 3118·09 К.) З сеї помочи користало в шк. році 185 учеників.

Збірка шкільних підручників, з яких користають бідні ученики, числить близько 1500 примірників; користало з неї понад 300 учеників.

Головою сего товариства є директор гімназії, до виділу належить ще 5 інших гімназіальних учителів.

III. Бурса „Філії руского Товариства педагогічного в Коломії“, заснована з початком шкільного року 1902/3. В бурсі мало помешкане і харч 136 учеників, із тих 13 безплатно, а прочі за місячною доплатою 3—24 К. Крім сих доходило на обід і вечеру 9 учеників (даром).

Справами бурси завідував виділ товариства, до котрого належать 4 учителі гімназії. Домашній нагляд і управу мав учитель гімназії, котрий мешкав в тім самім домі. Лікарську поміч подавали безкористово Вп. др. Козакевич, др. Левицький і др. Оффе, а аптекар Вп. Авгенштерн опускав з ціни за ліки 33%. В бурсі є збірка шкільних підручників для ужитку питомців, що числить 350 шк. книжок.

IV. Жертви, що вплинули на підмогу бідних учеників:

а) при записах учеників зібрано . . . 188 К 78 сот.

(Жертвували: Вп. Шарковский з Борщева 10 К, Микитюк з Коломиї 7 К, Ананевич і Білик з Коломиї, оо. Волянський з Криворівні, Майковский з Голоскова, Майковский з Княждвора по 5 К, о. Олесницкий з Чортівця 4 К, Гладій з Коломиї 4 К, oo. Бурнадз з Олєви, Сірецький з Палагич, п. Кисілевський з Хомяківки по 3 К, oo. Шанковский з Чабарівки, Данилович з Іспаса, Яцикевич з Пасічної, pp. Породко, Микитюк, Сениця, Микитинський, Гомик, Кузьма, п-ї Войнаровска з Коломиї, Бойчук зі Сковятина, Комаринський з Ходорова по 2 К, о. Дмитраш з Залуча 2·80 К, Охримович 2·50 К, Рибчук з Коломиї 1·80 К, oo. Новицький з Олешкова, Салі з Чернієва, Глібовицький з Жукова, Фицалович з Швейкова, Левицький з Камінного, Могильницький з Сорок, Романовский з Сопова, pp. Гнатюк, Скоревич, Борук, Гаєвий, Ткачук, Цвицишин, Іванчук, Кубійович, Малкович, Сандуляк, Ковалчук, Вишиванюк, Гладун, Курганевич, Яремчук, Бонковский, Дутчак, Максимів, Филиповичева, Біленський, Гунчук, Запалило, Ковбаснюк, Тимофійчук, Мельницький, Боднарчук, Прокопович, Бялий, Жибчин, Кушлик, Телищак по 1 К, проче ученики дрібними датками).

б) за вписові карти . . . . . 37 К 80 сот.

в) Вп. Радник Дзерович і проф. Лепкий з Коломиї — по 20 К. Радник Двора Лисяк з Коломиї 5 К, о. Волянський з Криворівні 6 К, проф. Е. Козакевич 2·40 К, абітуриєнти 1·95 К — разом . . . . . 55 К 35 сот.

г) до скарбонок по експортах зібрано . 38 К 64 сот.

д) лишилося з року 1909/10 . . . . . 96 К 50 сот.

Разом 414 К 67 сот.

З того видано :

а) на книжки	93	К	77	сот.	
б) підмоги ученикам (мешканє, харч)	138	"	20	"	
в) до шкільної оплати додано	20	"	—	"	
г) ліки	9	"	—	"	
д) одіж, обув	45	"	—	"	
е) до коштів похор. учен. VIIa. кл. Кушмаряка додано	51	"	20	"	
ж) вписові карти	20	"	—	"	
	Разом	377	К	17	сот.
Лишає ся отже на рік 1911/12	37	"	50	"	

V. Фонд мундуровий :

Стан фонду з початком шк. року	254	К	14	сот.
на мундури для учеників видано	53	"	15	"
лишило ся отже в касі (на книж. вкладк.) . .	200	К	99	сот.

VI. Стипендії і підмоги, уділені ученикам з публичних фондів, виказані на статист. таблиці ч. 10.

За ці жертви і підмоги для бідних учеників висказує
Дирекція іменем тих учеників сердечну подяку всім Вп.
Добродіям молодежі.

VIII. Важнійші розпорядження ц. к. шкільних властий.

Ц. к. Рада шк. кр. з дня 19. червня 1910. ч. 32555 (на основі рескр. ц. к. Мін. В. і Пр. з дня 8. мая 1910. ч. 19847) в справі фізичного виховання молодіжі.

Ц. к. Рада шк. кр. з дня 8. жовтня 1910. ч. 72581 управляє число письменних вправ учеників в другій краївій мові.

Ц. к. Рада шк. кр. з дня 20. січня 1911. ч. 882 (на основі рескр. ц. к. Мін. В. і Пр. з дня 27. грудня 1910 ч. 53106) в справі класифікації з фізики учеників IV. класи.

Презид. ц. к. Ради шк. кр. з дня 9. грудня 1910. ч. 512. заборонила ученикам брати участь у всяких публичних виступах без дозволу дирекції закладу.

Ц. к. Рада шк. кр. з дня 26. січня 1911. ч. 1432 в справі закінчення І. півроку і початку ІІ. півроку шк. року 1910/11.

Ц. к. Рада шк. кр. з дня 6. лютого 1911. ч. 1469 повідомляє, що абітуриєнти обовязані складати таксу матур., коли в ІІ. півроці VIII. класи одержать з поведеня ноту „відповідне“.

Ц. к. Рада шк. кр. з дня 8. лютого 1911. ч. 1683 повідомляє, що не видається дуплікатів піврічних виказів, натомість можна видати дуплікат съвідоцтва до віходу.

Ц. к. Рада шк. кр. з дня 15. лютого 1911. ч. 2730 в справі визначування евент. зміни речинців письменних вправ учеників.

Презид. ц. к. Ради шк. кр. з дня 15. лютого 1911. ч. 429 забороняє ученикам належати в характері членів до спортивих товариств.

Ц. к. Рада шк. кр. з дня 17. лютого 1911. ч. 66096 в справі евент. заведення науки стріляння.

Ц. к. Рада шк. кр. з дня 7. цвітня 1911. ч. 6520 (на основі рескр. ц. к. Мін. В. і Пр. з дня 30. марта 1911. ч. 8661) в справі шкільних ферий і закінчення шк. року 1910/11.

Ц. к. Рада шк. кр. з дня 2. червня 1911. ч. 7244 в справі унормовання відпусток директорів сер. шкіл в часі ферий.

Ц. к. Рада шк. кр. апробувала шкільні підручники:

а) Учебник фізики для низших клас сер. шкіл. Написав П. Огоновский. 2. вид. (рескр. з дня 14. вересня 1910. ч. 46471).

- б) Зоольгія на низші кляси шкіл середніх. Написав І. Верхратський. 4. вид. (рескр. з дня 21. жовтня 1910. ч. 63112).
- в) Е. Фідерер Грецька граматика. Нове видане. Переклав Р. Цеглинський (рескр. з дня 24. жовтня 1910. ч. 64637. і з дня 5. цвітня 1911. ч. 5026).
- г) Dr. Petelenz: Deutsche Grammatik für die galiz. Mittelschulen. 4. вид. (рескр. з дня 31. жовтня 1910. ч. 56586).
- д) Оповідання із всесвітної історії для низших кляс сер. шкіл, Семкович-Білецький. ч. I. (рескр. з дня 16. падолиста 1910. ч. 69931).
- е) Dr. Krotoski: Opowiadania z dziejów monarchii austro-węgierskiej w związku z historią powszechną — dla III. kl. (рескр. з дня 5. січня 1911. ч. 73422).
- ж) Вибір з письм елегіків римських Катуля, Тибуля, Проперца, Овіда — видав о. Сп. Кархут. (рескр. з дня 31. січня 1911. ч. 1488 і з дня 9. лютого 1911. ч. 1489).
- з) A. Małecki Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 11. (レスクル. з дня 31. січня 1911. ч. 765).
- и) Ippoldt u. Stylo Deutsches Lesebuch. II. Teil für die VI. Klasse. 2. Aufl. (レスクル. з дня 12. цвітня 1911. ч. 6493).
- к) Plutarch, Biografia M. Porcyusza Katona starszego. Wydał Dr. W. Krajewski (レスクル. з дня 19. мая 1911. ч. 8109).
- л) 1) Wypisy polskie dla klasy IV., 2) Wypisy polskie dla klasy V. Ułożyli Fr. Próchnicki i Dr. K. Wojciechowski (レスクル. з дня 29. мая 1911. ч. 8531).

ІХ. Літопись гімназії.

Запис учеників до гімназії відбув ся в днях 1. і 2. вересня 1910; в сих днях були також вступні іспити до I. кл. і до кл. приготовляючої.

Дня 9. вересня 1910, в річницю смерти Є. ціс. і кор. Вел. бл. п. Цісаревої Єлісавети, а також 19. листопада 1910, в день іменин бл. п. Цісаревої відбули ся поминальні богослуження за упокій душі.

В днях 22. до 24. вересня 1910 відбув ся письменний, а 28. вересня устний іспит зрілости в осіннім речинці а 14. лютого 1911. письм. і 16. лютого 1911 устний іспит зрілости в зимовім речинці — оба рази під проводом директора гімназії.

4. жовтня 1910 обходила гімназія день Ангела Є. ціс і кор. Вел. Цісаря Франц Йосифа I. торжественным богослужінням в церкві а опісля торжественным поранком в салі Каси ощадності.

Дня 9. грудня 1910. учительський Збір враз із учениками гімназії віддали послідну прислугоу бувшому довголітному учителеви сеї гімназії, загально любленому і поважаному бл. п. шкільн. радникови професорови Корнилови Поляньскому, взявши участь в сумнім похороннім обході. Над могоилою попрашав покійного теплими і щирими словами іменем товаришів і школи катехиз. гімн. о. радник А. Войтіховский.

Перший піврік скінчено дня 31. січня, а другий розпочато дня 3, лютого 1911.

Дня 30. марта 1911 съвяткувала молодїж гімназії 50. роковини смерти Тараса Шевченка: поранком — виключно для учеників низшої гімназії — а опісля вечером перед запрошеними гостями і прочими учениками — з такою програмою :

Вступне слово ученика VIII. кл. П. Марчишина ; Шевченко-Людкевич „Косар“ — муж. хор в супроводі оркестри ; Шевченко „Мені трип'ятій минав“ — деклям. учен. III. кл. Я. Барнича ; I. Егем „Manuelita“ — пісня на лісовий ріг в супров. міш. орх. ; Шевченко-Січинський „Один у другого питаем“ — муж. хор ;

F. Suppe Увертура до опери „Dichter und Bauer“ — міш. орх.; Шевченко „Кавказ“ — деклям. учен. VII. кл. М. Каміньского; F. Suppe Увертура до опери „Leichte Cavallerie“ — орх. дут. інструм.; Шевченко-Лисенко „Оживуть степи, озера“ — міш. хор в супров. орх. Продукції учеників закінчили відповідними промовами учителі: П. Рибчук (перед полуднем) і А. Миколаєвич (вечером).

Письменний іспит зрілости (в літнім речинці) відбувся в днях 11. до 13. мая, а устний в днях від 2. до 9. червня 1911 під проводом делегата ц. к. Ради шк. кр. радника прав. д-ра Е. Савицкого, директора тернопільської рускої гімназії.

Дня 3. червня съягаткувала гімназия день свого Ангела, св. Константина Великого, торжественным богослуженем в церкви. Відповідну проповідь виголосив катехит гімназії о. А. Войтіховский.

Дня 28. червня молодіж враз із учительським збором взяла участь в поминальнім богослуженню за упокій душі Є. ціс. і кор. Величества бл. п. Цісаря Фердинанда.

В році приступила молодіж три рази до св. сповіди і причастия; в днях 8. до 11. цвітня 1911 відбула великої реколекції.

Шкільний рік закінчено 30. червня 1911 благодарственным богослуженем і відсвітів народного гимну, опісля вручено ученикам шкільні съвідоцтва.

В шк. році — дня 13. лютого 1911 — упокоївся напрасною смертию в наслідок нещасливої пригоди ученик VII а. класи Стефан Кушмаряк. В похоронах взяли участь учителі і ученики гімназії, а дня 29. марта 1911 відбулося богослужене за упокій душі заходом товаришів покійного. Працьовитий і совісний, люблений учителями і товаришами лишив по собі щирій жаль. В. є. п.

Не менше сумною появою було в сїм шкільнім році, що 23 учеників ріжних клас мусіло перервати науку і серед року покинути школу задля тяжкої недуги, а знов 14 з тої самої причини не могло скінчити року (не класифіков.)

Праця учеників в наукних кружках, заснованих перед трема роками, вела ся даліше і в сім шкільнім році.

Літературний кружок розвивав ся цього року під проводом проф. Я. Гординського й Б. Левицкого дуже гарно, хоч недовго. Головою кружка був ученик VIII. кл. Евгέн Яворовський. Кружок відбув кілька сходин при участі звичайно около 60 учеників класів: V.—VIII. На цих сходинах читано відчити — важливіші з них були: про Михайла Яцкова (читав Каміньский з VII. кл.), про оповідання й драми Винниченка (Крайківський з VII. кл.), про Достоєвського (Охримович з VII. кл.), про класицизм і реалізм у літературі, про Ібсена (Кавецький з VIII. кл.) — або переводжено ширші дискусії — на тему поетичної правди, на тему вартості деяких струй у найновійшій всесвітній літературі і т. п. Дискусія вела ся все дуже поважно й була при сім оживлена.

Історичний кружок (під проводом проф. Осипа Чайківського).

Загальні збори відбули ся дня 10. жовтня 1910. Головою кружка вибрано ученика VI. класи Ілька Павлюка, секретарем Онуфрия Яковіщуга (з VI. кл.)

В шк. році були отсі реферати:

1) О. Яковіщук: Формація рускої держави.

2) О. Яковіщук: Рускі князі Х. в.

3) О. Ясіньский: Володимир Великий і Ярослав Мудрий.

4) І. Павлюк: Початки, розцвіт і занепад галицького князівства.

5) М. Данилович: Суспільний і політичний устрій в старій Русі.

6) М. Ерстенок: Географічні відкриття около р. 1500.

Кружок числив 53 члени.

Природничий кружок.

Дня 3. жовтня 1910 на загальних зборах кружка, які відбули ся в присутності проф. Т. Примака і І. Галущинського, вибрано слідуючий виділ: головою Яшана Василя (VI. кл.), містоголовою Семотюка Осипа (VI. кл.), писарем Майковського Омеляна (VI. кл.), касиєром Осташку Михайла (V. кл.)

Кружок збирав ся під проводом проф. Примака ; в році відбуло ся 7 відчитів :

1. Осташук Михайло : Про повстане родів ;
2. Вовкунець Микола : Причини еволюції органічного світу ;
3. Яшан Василь : Біольгія змислу чутевого ;
4. Семотюк Осип : Про становиско чоловіка в природі ;
5. Яковіщук Онуфрий : Загальна зоольгія ,
6. Станецкий Микола : Нарис геольгії ;
7. Осташук Михайло : Погляди на розвій органічного світу.

До бібліотеки докуплено книжку : „Idea ewolucyi w biologii“ J. Nusbauma за 14 К. з оправою 17 К.

Гімназияльна читальня.

На загальних зборах читальні, що відбули ся 27. вересня 1910 р., вибрано в присутності проф. Т. Примака і Я. Гординського ось такий виділ : головою Левицкого Осила (VIII. кл.), містоголовою Григорчука Василя (VII. кл.), секретарем Мойсу Федора (VII. кл.), бібліотекарями Яшана Василя і Грималюка Данила (VI. кл.)

Число членів (VI.—VIII. кл.) виносило 147. Місячна вкладка виносила 10 сот. Читальня була отворена кожної середи і пятниці від 3—5 год. Сходило ся і читало перевісично 25 учеників. Деякі книжки вижичувано також до дому.

В читальній бібліотеці находилися слідуючі книжки і журнали : Літературно-науковий Вістник, Записки наукового товариства ім. Шевченка, Українська хата, Нива, Universum, Über Land und Meer, Kosmos, Das Buch für Alle, Illustrierte Chronik der Zeit, Illustrierte Welt, Hundert Jahre in Wort und Bild, Z Wszechświata, Kraft und Schönheit, Welt der Planeten, Säugetiere fremder Länder, Die Kultur der Kulturlosen, Heide und Moor, Vögel fremder Länder, Missye katolickie.

Всіх примірників разом було 345.

X. Справа скрілення фізичних сил молодежі.

Наука гімнастики відбувала ся правильно через цілий рік в 8 відділах по 1 годині на тиждень. Одна, і то не простора, саля гімнастична, надто спільна (для учеників обох гімназій) анії не допускала заведення вправ у відповідних годинах (обмежене в часі спонукане обставиною, що в польській гімназії наука гімнастики є обовязковою), анії не давала можності розвинути ся свободним рухам, позаяк приходило ся в одній годині лучити в 1 відділ учеників 2—3 клас (так, що на 1 відділ припадало часто й 50 учеників). Зате весною і літом, коли лиш була пригідна погода, вправи відбували ся на дворі, на вільнім місці там, де і забави. Фреквенція сего року виносила 38·5% всого числа учеників.

Між шкільними годинами під час 10—20 мінютових павз виходили ученики на подвіре коло школи, де проходжувалися або свободно бігали.

Кромі звичайної гімнастики відбували ся від мая 1911 р. забави і гри на вільнім воздуху. Молодіж дуже радо спішила за місто на площеу, яку дирекція винаняла до сеї ціли на однім з найближчих передмість в місці дуже приступнім, та брала живу участь в грах і в легкій атлетиці (біг, скок, метаніс діском та каменем). Гри відбували ся по полуодні 2 рази на тиждень в двох відділах. Ученики до IV. класи устроювали забави та товариські ігрища, а кромі того гри в мяча: вежу, граничну, пястучку, палянта і інші. Старші, поділені на дружини, вправлялись в грі в союзняка. Від часу до часу добивали ся поодинокі дружини о першеньство в грі, що дуже користно впливало на ум молодіжі та розбуджувало замилуванє до руханки взагалі а головно до спорту.

В падолистії с. р. завязались два кружки: гімнастичний і прогульковий; цілию їх є плекане звичайної гімнастики і деяких ігор в мяча головно союзняка та розбуджуванє замилування до мандрівництва.

В днях 11. і 12. червня 1911 відбув проф. Шипайлло з 25 учениками висших клас прогульку на Говерлю.

Рівнож виходили ученики, під проводом учителів, за місто для проходу, забави і науки.

В літії користала молодіж радо і в великом числі з купелий в Пруті, в зимі уживала руху на ховзанці.

XI. Шкільні підручники на шк. р. 1911/12.

Релігія.

Кляся приготовляюча: а) Середній катихизм християнсько-катол. релігії; б) Коротка історія біблійна старого і нового завіта. Уложив о. Рудович.

I. кляса: Середній катихизм христ.-катол. релігії.

II. кляса: Середній катихизм христ.-катол. релігії; Літургіка грецько католицької Церкви для середніх шкіл. Заходом Кружка катихитів. (В друку).

III. кляса: Історія біблійна старого завіта. А. Тороньский. Літургіка — як в II. клясі.

IV. кляса: Історія біблійна нового завіта. А. Тороньский.

V. кляса: Християнсько-катол. доктрина фундаментальна і аполягетика для висших кляс. А. Тороньский.

VI. кляса: Доктрина частна для висших кляс. А. Тороньский.

VII. кляса: Дорожинський, Етика.

VIII. кляса: Ваплер-Стефанович, Історія христ.-катол. церкви.

Латинський язык.

Граматика в I. і II. клясі: Самолєвич-Цеглинський, Граматика латинська ч. I.; в III.—VIII. кл. Самолєвич-Солтисік-Огоновський, Граматика латинська ч. II. Вправи: I. кл. Др. І. Демянчук, Латинські вправи на I. клясу.

II. кляса: Шайндлср-Цеглинський, Вправи латинські для II. кляси.

III. кляса: а) Прухницкий-Огоновський, Вправи латинські для III. кляси; б) Cornelius Nepos, видав Л. Сальо.

IV. кляса: а) Прухницкий-Огоновський, Вправи латинські для IV. кляси; б) C. Julius Caesar, Commentarii de bello Gallico. Видане Макарушки.

V. кл.: а) P. Ovidius Naso, видане Скупнєвича-Макарушки; б) T. Livius, Chrestomathie вид. Golling.

VI. кл.: а) C. Sallustius Crispus, Catilina, вид. Klinscha-Soltyzik; б) M. Tullius Cicero In Catilinam I. вид. Kornitzer-Soltyzik; в) P. Vergilius Maro, вид. Eichler-Rzepiński.

VII. кл.: а) M. Tullius Cicero De imperio Cn. Pompei. Philipp. II., Cato Maior, вид. Kornitzer-Soltysik; б) Vergilius — як в VI. кл.

VIII. кл.: а) Q. Horatius Flaccus, вид. Dolnicki-Librewnski; б) P. Cornelius Tacitus — вид. Weidner-Staromiejski.

Грецький язык.

III. і IV. кл.: а) Фідерер-Цеглинський, Грецька граматика; б) Вінковський-Таборський-Роздольський, Вправи грецькі (Вдруку).

V. кл.: а) Xenophon, Хрестоматія. Видане Макарушки; б) Homeri Ilias ч. I. вид. Soltysik.

VI. кл.: а) Homeri Ilias ч. I. і II. вид. Soltysik; б) Herodoti Historiae VII кн. — вид. Holder.

VII. кл.: а) Homeri Odyssea — вид. Christ-Jeziennicki; б) Demosthenes, вид. Wotke-Schmidt; в) Plato Apologia — вид. Christ-Lewicki.

VIII. кл.: а) Plato Apologia, вид. Christ-Lewicki, Eutypphro вид. Wohlrab; б) Sophocles Antigona, вид. Schubert-Majchrowicz.

В кл. V.—VIII. граматика — як в III. класі.

Русский язык.

Кл. приготовляюча: а) Коцовский-Огоновский, Методична граматика рускої мови; б) Школа народна ч. IV.

I. і II. кл. граматика — як в приготовляючій класі.

III. і IV. кл. Смаль-Стоцкий-Гартнер. Руска граматика.

Читанки:

I. кл.: А. Крушельницький, Руска читанка для I. класи.

II. кл.: Читанка руска для II. класи.

III. кл.: Читанка руска для III. класи.

IV. кл.: Читанка руска для IV. класи.

V. кл.: Др. К. Лучаковский, Взори поезій і прози для V. класи.

VI. кл.: М. Пачовский, Віїмки з українсько-русского письменства XI.—XVIII. в. (Друкує ся).

Барвіньский, Віїмки з укр.-рускої словесности народної.

VII. кл.: Барвіньский, Віїмки з укр.-рускої народної літератури XIX. в. ч. I.

VIII. кл.: Барвіньский, Віїмки з укр.-рускої народної літератури XIX. в. ч. II.

Польский язык.

Кл. приготовляюча: I. i II. Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego, кл. III, i IV. Małecki, Gramatyka polska.
Читанки:

Кл. приготовляюча: Szkoła IV.

I. кл.: Próchnicki-Wójcik, Wypisy polskie dla I. klasy.

II. кл.: Próchnicki-Wójcik, Wypisy polskie dla II. klasy.

III. кл.: Czubek-Zawiliński, Wypisy polskie dla III. klasy.

IV. кл.: Czubek-Zawiliński, Wypisy polskie dla IV. klasy.

V. кл.: Próchnicki, Wzory poezyi i prozy.

VI. кл.: Tarnowski-Wójcik, Wypisy polskie. Część I.

VII. кл.: Tarnowski-Próchnicki, Wypisy polskie dla klas wyższych. Część II.

VIII. Як в VII. клясі.

Німецкий язык.

Кл. приготовляюча: Початки науки німецького язика для IV. кл. шкіл нар.

I. кл.: Герман-Петеленц-Калитовский, Вправи німецькі для I. кл.

II. кл.: Герман-Петеленц-Калитовский, Вправи німецькі для II. кл.

III. кл.: Герман-Петеленц-Калитовский, Вправи німецькі для III. кл.

IV. кл.: Герман-Петеленц-Калитовский, Вправи німецькі для IV. кл.

В кл. III. i IV. Jahner, Deutsche Grammatik.

V. кл.: Dr. I. Ippoldt und A. Stylo, Deutsches Lesebuch. I. Teil. V. Klasse.

VI. кл.: I. Ippoldt u. A. Stylo, Deutsches Lesebuch. II. Teil. VI. Klasse.

VII. кл.: Ippoldt u. Stylo, Deutsches Lesebuch. III. Teil. VII. Klasse.

VIII. кл.: Ippoldt, Deutsches Lesebuch. IV. Teil. VIII. Klasse.

Географія.

I. кл.: Юліян Левицкий, Географія для I. кл.

II. i III. кл.: Калитовский, Учебник географії для шкіл середніх.

IV. кл.: Беноні-Маєрский-Поляньский, Географія австро-угорської монархії,

Історія.

ІІ. кл.: Семкович-Білецкий, Оповідання із всесвітної історії. Ч. I.

ІІІ. кл.: Семкович-Поляньский, Оповідання з історії всесвітної. Ч. III.

ІV. кл.: Закшевський-Барвінський, Історія всесвітна. Ч. I.

V. кл.: Як в IV. клясі.

VI. кл.: Закшевський-Барвінський, Історія всесвітна. Часть II. і III.

VII. кл.: Як в VI. клясі. — Часть III. і Левицький-Матієв, Історія краю родинного.

VIII. кл.: Фінкель-Гломбінський-Білецкий, Історія і статистика австро-угорської монархії.

Левицький-Матієв, Історія краю родинного (як в VII. кл.)

Математика.

Кляса приготовляюча: Рахунки ч. IV.

I. і II. кл.: а) П., Огоновский, Учебник арифметики. Ч. I.
б) Мочник-Савицкий, Наука геометрії з погляду. Ч. I.

ІІІ. кл.: а) П. Огоновский, Учебник арифметики. Ч. II.
а) Савицкий, Наука геометрії з погляду. Ч. II.

ІV. кл.: а) Левицький-Огоновский, Альгебра для висших кляс. Ч. I. б) Савицкий, Геометрія для висших кляс.

V. кл.: — як в IV. клясі.

VI. кл.: Левицький-Огоновский, Альгебра для висших кляс. Ч. II.

Савицкий, Геометрія для висших кляс.

VII. кл.: — як в VI. клясі, надто Льогаритми Кранца.

VIII. кл.: — як в VII. клясі.

Історія природи.

I. і II. кл: а) І. Верхратский, Зоольгія на низші кляси шкіл середніх; б) Ростафинський-Верхратский, Ботаніка на низші кляси.

V. кл.: Н. Мельник, Мінеральгія і геольгія для середніх шкіл. (В друку).

Ростафинський-Верхратский, Ботаніка для висших кляс.

Фізика.

ІІІ. і IV. кл.: Огоновский П., Учебник фізики для низших кляс шкіл середніх.

Льогіка.

VII. кл.: Мандибур, Льогіка.

XII. Статистика

(Число подане в горі по правім боці)

УЧЕНИКІВ.

означає ученика приватного).

К Л Я С А													РАЗОМ
IIIб.	IIIв.	IVа.	IVб.	Vа.	Vб.	VІа.	VІб.	VІІа.	VІІб.	VІІІа.	VІІІб.		
52 ¹	—	40	35 ¹	38 ¹	32	36 ¹	30 ²	37	31 ¹	29	25 ²	725 ¹⁵	
48 ²	40	50 ²	48	45	34	39	31 ²	32 ¹	33 ²	32	30 ¹	300 ¹³	
2 ¹	—	0 ¹	1 ¹	1	0 ²	1 ²	2 ¹	0 ¹	—	0 ³	0 ¹	16 ¹⁴	
50 ³	40	50 ³	49 ¹	46	34 ²	40 ²	33 ³	32 ²	33 ²	32 ³	30 ²	816 ²⁷	
4	5	—	—	2	2	3	2	1	—	—	—	165	
1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	
38	35	48	48	36	31	32	29	27	30	31	27	597	
7	—	2	1	8	1	4	2	4	3	1	3	51	
11	3	6 ¹	6 ¹	3	4 ¹	9 ¹	3 ³	8 ²	2 ¹	3 ³	3 ¹	120 ¹⁷	
39 ³	37	44 ²	43	43	30 ¹	31 ¹	30	24	31 ¹	29	27 ¹	695 ¹⁰	
3	—	4	—	2	1	2	—	—	3	1	—	54	
9	7	8	11	8	2	6	3	3	6	5	8	149	
27	30	30	30	33	27	22	26	21	21	21	18	478	
—	—	2	2	—	—	1	1	—	1	2	1	14	
39 ³	37	44 ²	43	43	30 ¹	31 ¹	30	24	31 ¹	29	27 ¹	695 ¹⁰	
37 ³	37	44 ²	43	43	30 ¹	31 ¹	30	24	31 ¹	29	27 ¹	667 ¹⁰	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
39 ³	37	44 ²	43	43	30 ¹	31 ¹	30	24	31 ¹	29	27 ¹	695 ¹⁰	
37 ³	37	44 ²	43	43	30 ¹	31 ¹	30	24	30 ¹	29	26 ²	667 ¹⁰	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	
39 ³	37	44 ²	43	43	30 ¹	31 ¹	30	24	31 ¹	29	27 ¹	695 ¹⁰	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58	
9	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82	
7	10	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	86	
11	10	10	9	5	3	—	—	—	—	—	—	84	
9	7	9	14	4	7	3	2	—	—	—	—	71	
1	5	11	9	13	11	8	8	1	8	—	—	82	
2	—	8	6	12	6	8	8	9	7	3	4	73	
—	—	1	2	5	3	7	7	8	6	3	5	47	

	К Л Я С А								
	приг.	Ia.	Iб.	Iв.	IIa.	IIб.	IIв.	IIIa.	
20 літ	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	37	36 ¹	34	35	38	32	36	39	
6. Місце проживання родичів.									
Коломия	6	8 ¹	12	5	13	6	4	9	
повіт коломийський . . .	14	12	8	8	10	6	6	10	
" бобрецький	1	—	—	—	—	—	1	—	—
" богословський	—	—	1	—	—	—	1	—	2
" борщівський	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" брідський	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" бучацький	2	—	—	1	—	—	—	—	—
" городенський	1	1	1	2	2	—	2	4	
" гусятинський	1	—	—	1	—	1	—	—	—
" долинський	—	—	—	1	—	—	—	—	—
" жидачівський	—	—	—	—	—	1	7	—	—
" жовківський	—	—	—	1	—	—	—	—	—
" заліщицький	3	1	2	—	1	2	2	1	
" золочівський	—	—	—	—	—	—	—	—	1
" косівський	1	1	—	—	—	—	—	—	1
" львівський	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" надвірнянський	2	3	2	2	—	3	4	—	
" печеніжинський	3	4	4	4	3	5	—	3	
" підгаєцький	1	—	1	2	—	—	—	—	—
" рогатинський	—	—	—	—	—	—	1	—	—
" скалатський	—	—	—	—	—	—	1	—	—
" снятинський	1	4	3	7	8	3	5	6	
" станиславівський	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" тернопільський	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" товмацький	1	1	1	—	1	—	1	2	
" чортківський	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" яворівський	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Буковина	—	—	—	—	—	—	—	—	
Разом	37	36 ¹	34	35	38	32	36	39	
7. Стан родичів.									
Священики	5	3	2	—	3	8	1	1	
Урядники державні . . .	2	2	3	3	2	2	1	1	
приватні	1	—	3	1	1	1	2	1	
Офіцери	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Нотарі і Адвокати	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Народні учителі	3	1	2	—	1	—	2	1	
Властителі посолості . .	—	—	1	1	—	—	1	—	
Міщани і ремісники . . .	3	3	3	2	5	1	2	1	
Селяни	19	20	15	23	19	14	25	27	
Купці	2	5 ¹	2	2	4	2	—	—	
Слуги публичні і прив.	2	2	3	2	2	4	3	5	
Зарібники	—	—	—	1	1	—	—	2	
Разом	37	36 ¹	34	35	38	32	36	39	

К Л Я С А

IIIб.	IIIв.	IVа.	IVб.	Vа.	Vб.	VIа.	VIб.	VIIа.	VIIб.	VIIIа.	VIIIб.	Разов
---	---	---	---	4	---	2	5	4	6	5	6	32
---	---	---	---	---	---	3	2	2	4	11	6	26
---	---	---	---	---	---	---	---	---	6	6	5	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	1	1	1
39 ³	37	44 ²	43	43	30 ¹	31 ¹	30	24	31 ¹	29	27 ¹	695 ¹⁰
8 ¹ 10	1 9	11 10	5 12	9 9	3 3	4 ¹ 6	1 5	2 3	8 7	3 6	3 7 ¹	121 ³ 161 ¹
—	—	—	—	1	—	—	—	3	1	1	1	3
1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	1	—	1	—	2	—	—	1	10
2	5	5 ¹	3	5	8	3	5	3	2 ¹	4	3	61 ²
—	1	—	2	1	1	—	2	—	—	—	—	10
2	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	6
—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	12
—	4	3	—	1	2	—	—	—	1	1	1	2
—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	27
—	0 ¹	1	4	5	4	2	—	1	—	1	1	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23 ¹
—	1 ¹	1	0 ¹	1	3	—	—	1	3	—	2	1
4	2	2	3	6	4 ¹	3	2	1	—	—	2	29 ²
1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	57 ¹
—	2	1	2	—	1	1	2	2	2	—	1	15
—	4	4	7	1	2	3	6	2	3	3	4	80
2	2	—	—	—	1	1	1	2	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	2	—	3	—	2	1	1	—	—	1	1	18
—	1	1	—	—	1	4	—	—	1	1	1	12
—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1
—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	3
39 ³	37	44 ²	43	43	30 ¹	31 ¹	30	24	31 ¹	29	27 ¹	695 ¹⁰
4 ¹	—	5 ¹	5	1	4	2	1	—	7 ¹	2	4 ¹	58 ⁴
3 ¹	—	3	1	2	—	—	1	1	4	1	3	34 ¹
1	1	2	—	—	—	—	—	—	2	2	1	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
0 ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹
2	1	7	3	6	3	—	1	1	2	4	1	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
1	1	4	2	3	1	2	—	1	1	1	—	37
24	32	23 ¹	28	27	20 ¹	21	26	19	13	18	19	432 ²
—	—	—	—	—	—	1 ¹	—	—	—	—	—	18 ²
4	2	—	3	4	2	3	1	2	2	—	—	46
—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	0
39	37	44	43	43	30 ¹	31 ¹	30	24	31 ¹	29	27 ¹	695 ¹⁰

	К Л Я С А							
	приг.	Ia	Іб	Ів	ІІа	ІІб	ІІв	ІІІа
8. Шкільна оплата.								
Оплату зложило в 1 півр. в 2 півр.	38 11	7 8	12 7	5 3	5 9	5 11	2 6	5 15
Увільнених було в 1 півр. в 2 півр.	.	34	31	31	36	36	39	44
Шк. оплата виносила в 1 півр. К. в 2 півр. К.	27 31	31	32	33	31	22	30	26
Разом К.	380 110	280 320	480 280	200 120	200 360	200 440	80 240	200 600
Вступні такси виносили К.	76	201 ₆₀	189 ₀₀	159 ₅₀	12 ₆₀	21 ₀₀	4 ₂₀	12 ₆₀
Датки на прибори К.	.	98	90	78	86	84	84	104
Такси за дуплік. съвід. К.	.	.	.	.	.	.	.	.
Датки на фонд забав К.	38	47	45	38	43	42	42	52
9. Наука надобов. предметів.								
Польський яз. (згл. обов.)	30	25	25	28	22	24	30	19
Історія рідного краю	.	.	.	.	.	.	.	39
Рисунки вільнопружні . . .	2	5	4	2	7	3	1	1
Стенографія	.	.	.	.	.	.	.	.
Сыпів	8	9	13	15	5	7	12	9
Гімнастика	8	10	15	11	19	12	8	16
10. Стипендисти.								
3 фунд. Ступницьких- Янковских	.	.	.	.	.	.	.	.
3 фунд. юв. и. Коломий	.	.	.	.	.	.	.	.
Виділ кр. з фонд. сиріт.	.	.	.	.	.	.	.	.
3 фунд. Романовского	.	.	.	.	.	.	.	.
Сума	.	.	.	.	.	.	.	.
Запомоги одержали:								
Від Ради пов. коломий.	.	1	.	.	.	1	.	.
3 фунд. С. Новосада . . .	.	.	.	.	.	.	.	.
Сума запомог К.	.	20	.	.	.	20	.	.

К Л Я С А												разом
IIIб	IIIв	IVа	IVб	Vа	Vб	VІа	VІб	VІІа	VІІб	VІІІа	VІІІб	
9	.	2	5	8	2	13	4	3	5	6	7	133
15	7	18	16	8	8	17	8	11	8	14	12	212
40	40	49	42	37	32	25	27	28	29	26	24	650
28	30	31	29	35	25	18	22	16	24	17	17	524
360	.	80	200	320	80	520	160	120	200	240	280	4580
600	280	720	640	320	320	680	320	440	320	560	480	8150
960	280	800	840	640	400	1200	480	560	520	800	760	12730
29 ₄₀	21 ₀₀	.	21 ₀₀	16 ₈₀	16 ₈₀	37 ₈₀	21 ₀₀	8 ₄₀	4 ₂₀	.	4 ₂₀	857 ₂₀
106	80	102	100	92	70	80	70	66	70	64	62	1586
48	40	51	49	46	34	40	33	33	33	32	30	816
18	34	29	31	28	16	19	25	10	18	21	13	464
39	37	44	43	.	.	31	30	24	31	29	27	374
4	3	1	3	2	.	.	1	.	1	.	1	41
.	.	2	.	21	13	5	7	5	1	.	.	54
7	8	8	8	4	3	13	5	2	4	3	3	146
14	8	15	17	17	13	16	11	10	17	11	9	257
.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1
.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0 ¹	.	0 ¹
.	.	.	400	.	200	.	.	.	200	76	.	696
1	3	.	1	.	.	.	1	1	1	.	1	11
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
20	60	.	20	.	.	.	20	20	260	.	20	460

	К Л Я С А							
	приг.	Ia	Іб	Iв	IIa	IIб	IIв	IIIa
11. Класифікація.								
а) з кінцем шк. р. 1910 11. До висшої кляси було (згл. найв. клясу скінч.)								
Здібних з відзначенем (скінч. з відзн.)	4	1	3	1	1	1	8	3
скінчило з добрим успіх.	28	28	22	26	24	25	24	22
Взагалі здібних	.	2	1	3	2	2	2	2
Нездіб. (з недост. висл.)	3	5	5	4	7	3	2	11
Поправки	2	0 ¹	3	1	3	1	.	1
Не класифіковано	.	*	*	*	1	*	*	*
Разом . . .	37	36 ¹	34	35	38	32	36	39
 б) Доповнене класиф. за р. 1909 10.								
Поправки	.	2	.	1	.	1	.	1
Здало	.	2	.	1	.	1	.	1
Не здало (згл. не згол. ся)	.	.	.	.	.	.	.	.
Іспит доповняючий . .	.	.	1	1	.	.	.	.
Здало	.	.	.	1	.	.	.	.
Не здало	.	.	.	.	.	.	.	.
Не зголосило ся . . .	.	.	1	.	.	.	.	.
Вислід кляс. за 1909 10 .	.	.	.	.	.	.	.	.
До висшої кляси було (згл. найвисшу кл. скінч.)								
Здібних з відзначенем .	2	2	2	6	2 ¹	3	5	3
Найв. кл. скінч. з відзнач.	.	.	.	.	.	.	.	.
Здібних (скінч. з д. усп.)	23	35 ¹	32	25	28 ³	32	31	32 ¹
Взагалі здібних	2	3	3	2	8	6	7	9
Нездібних (з нед. висл.)	3	5	4	1	7	5	.	11
Не явилося до ісп. (доп.)	.	.	1	.	.	.	.	.
Разом . . .	30	45 ¹	42	34	45 ¹	46	43	55 ¹

К Л Я С А														Разов
IIIб	IIIв	IVа	IVб	Vа	Vб	VIа	VIб	VIIа	VIIб	VI la	VIIIб			
2 ¹ 21 ¹	5 24	3 31	5 19	4 26	1 23	2 22 ¹	2 20	3 11	2 16 ¹	2 20	2 21 ¹	53 ¹ 454 ⁴		
5 ¹ 11	2 5	5 ¹ 3 ¹	7 9	5 7	5 1 ¹	5 1	6 2	4 1	4 7	1 2	4 4	32 ² 103 ¹		
.	.	2 1	3 .	1 .	.	.	.	5 1	2 2	2 4	1 1	39 ² 14		
39 ³	37	44 ²	43	43	30 ¹	31 ¹	30	24	31 ¹	29	27 ¹	695 ¹⁰		
3 3	.	1 1	2 2	2 2	4 4	3 3	1 1	12 11	8 7	2 2	.	43 41		
.	.	.	.	.	.	.	.	1 1	1 1	1 1	.	2 10		
.	.	.	.	.	.	.	.	1 1	1 1	1 1	.	5 5		
.	.	.	.	.	1 2	.	.	.	.	.	.	2 3		
5	.	5	2	1	2	3	4	2	2	.	7	51 ¹ 9		
36 ¹	.	23	29 ¹	29 ¹	29	26	26 ¹	29	27	20	21 ²	533 ¹¹		
7	.	8	2	.	.	.	.	.	.	.	.	57		
4	.	4	2	6	1	7 ¹	0 ¹	6	2 ¹	2	2	72 ³		
.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	3		
52 ¹	.	40	35 ¹	38 ¹	32	36 ¹	30 ²	37	31 ¹	29	25 ³	725 ¹⁵		

XIII. Клясифікація учеників.

(Товстий друк означає перший ступень з відзначенем).

Кляса приготовляюча: Гаврилюк Михайло, Захарук Никола, Недільський Богдан, Славнік Петро, Бойчук Василь, Васильчук Олекса, Галібей Йосиф, Гнатюк Михайло, Головацький Володимир, Геник Михайло, Гоянюк Дмитро, Гоянюк Федір, Дранчук Іван, Завадський Роман, Зєлик Августин, Івантишин Денис, Колянковський Евген, Коцюба Никола, Луценко Юлія, Мажевський Роман, Марчишин Софрон, Новицький Ярослав, Павлюк Антін, Побігущий Лев, Породко Омелян, Сергінок Никола, Скоревич Михайло, Терпелюк Дмитро, Ткачук Дмитро, Томенків Іван, Туртельставб Самуїл, Чемерис Дмитро; 2 ученикам позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по феріях, 3 признано нездібними до висшої кляси.

Кляса Ia: Лучка Василь, Вагнер Михайло, Вакалюк Юрій, Вальтер Вільгельм, Вишнівський Маріян, Войтіховський Василь, Грекорійчук Семен, Дзумедзей Петро, Дмитраш Йосиф, Касиян Никола, Кеслер Мешулім, Ковальчук Володимир, Котлярчук Василь, Крілик Маріян, Майковський Северин, Малкович Іван, Малярчук Олекса, Мельцер Семен, Михальчук Федір, Огринчук Іван, Олексюк Іван, Рудик Федір, Стусік Станіслав, Тимоша Никола, Тимошишин Константин, Токарчук Андрій, Шавдер Авраам, Шехтер Йосиф, Юран Ушер, Яремчук Дмитро; 5 учеників признано нездібними до висшої кляси.

Кляса Ib: Дудик Александр, Кочатовский Маріян, Попович Никола, Барнич Роман, Бачинський Григорій, Букоємський Роман, Гаврилко Юрій, Гаврилюк Никола, Геник Василь, Гудз Йосиф, Дольницький Ілярій, Зенензіб Марко, Зєлик Іван, Іванчук Ілько, Коцюба Омелян, Лукасевич Йосиф, Мелничук Василь, Мелничук Теодор, Парнес Шулем, Рибчук Святослав, Рурак Стефан, Сулима Володимир, Тимчук Михайло, Ткачук Петро, Томей Роман, Явдошняк Василь; 3 ученикам позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по феріях, 5 признано нездібними до висшої кляси.

Кляса Ів: **Тарнопільский Іван**, Андріяш Федір, Андрохович Омелян, Бокало Іван, Вітвіцкий Володимир, Гошоватюк Ярослав, Григорчук Петро, Гультайчук Дмитро, Геник Стефан, Герстенгабер Соломон, Грабовецький Іван, Данилович Роман, Дмитрук Юрій, Дячук Никола, Іванів Дмитро, Каравлаш Дмитро, Когут Володимир, Козарук Іван, Косців Марко, Куліш Денис, Левицкий Іван, Марчук Юрій, Одинський Михайло, Оробец Стефан, Павлюк Юрій, Радловський Іван, Ропій Мариян, Чайковський Евген, Чужак Григорій, Якубяк Дмитро; 1 ученикови позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по фериях, 4 признано нездібними до висшої кляси.

Кляса ІІа: **Француз Василь**, Аронець Іван, Атаманюк Василь, Бабюк Іван, Бандурка Дмитро, Берлад Лукиян, Борчук Михайло, Букоємський Мирон, Грекорашук Густав, Данилович Орест, Данищук Іван, Дідух Николай, Лагодинський Лев, Левицкий Корнило, Маринич Володимир, Мартинків Спіридіон, Никорович Михайло, Рамлєр Ізраель, Рамлєр Ісаак, Салаш Николай, Ступарик Іван, Тимощук Осип, Томенків Василь, Федюк Дмитро, Шепетюк Николай, Яківчик Николай, Ясінчук Михайло; 3 ученикам позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по фериях, 7 признано нездібними до висшої кляси, 1 не класифіковано.

Кляса ІІб: **Накельський Петро**, Бейсюк Петро, Бобикович Ізидор, Вальд Мендель, Грибович Антін, Горук Григорій, Касюк Петро, Комаринський Володимир, Левицкий Володимир, Легкун Дмитро, Майковський Стефан, Мельник Юрій, Микитюк Іван, Мосюк Юрій, Олексій Теодор, Пасіка Стефан, Порайко Ілля, Пушкар Іван, Розенштравс Лейба, Романовський Роман, Салії Володимир, Селянський Остап, Семенчук Дмитро, Слюсарчук Андрій, Сулятицький Стефан, Фактор Зусман Мендель, Фреюк Теодор, Шварц Василь; 1 ученикови позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по фериях, 3 признано нездібними до висшої кляси.

Кляса ІІв: **Гаврилюк Петро**, Гринішин Антін, Королюк Михайло, Крайковський Омелян, Кревович Юліян, Породко Володимир, Процайло Іван, Шминець Іван, Андрохович Іван, Антонюк Григорій, Бакун Михайло, Бехметюк Евстахій, Борук Юрій, Гуменчук Василь, Гуменчук

Іван, Гілецький Павло, Гудз Мирон, Дранчук Никола, Дунець Михайло, Жаровський Михайло, Золотий Захар, Костів Михайло, Кушнір Семен, Ленцик Іван, Лизак Ілько, Мажевський Евгахай, Малик Федір, Мелінишин Никола, Мельник Антін, Остафійчук Махайло, Стисловський Константин, Торбіяк Василь, Шкоропад Андрій, Шокалюк Никола; 2 учеників признано нездібними до висшої кляси.

Кляса IIIa: Гавдуник Никола, Косташук Василь, Лопатнюк Василь, Антонюк Василь, Бабинюк Василь, Бирчик Василь, Василишин Іван, Гаєвий Онуфрий, Гайдичук Іван, Грігорійчук Михайло, Завадський Володимир, Зазуляк Роман, Каспер Никола, Кобевка Онуфрий, Козар Василь, Козарук Іван, Косташук Ілько, Курилюк Евген, Малкович Василь, Мельничук Стефан, Микитюк Клим, Слезюк Іван, Ткачук Василь, Угринюк Дмитро, Цвицишин Володимир, Щісик Евген, Шарковський Філіп; 1 ученикови позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по феріях, 11 признано нездібними до висшої кляси.

Кляса IIIb: Гладій Атаназій, Глібовицький Теодор, Бойчук Михайло, Винничук Петро, Витрикус Володимир, Вишиванюк Теодор, Гаврилюк Никифор, Грицина Остап, Граф Яків, Дольницький Іван, Дуплавий Йосиф, Кабан Іван, Кубійович Михайло, Мацьків Іван, Мельник Володимир, Мельник Мечислав, Панчук Йосиф, Перегінчук Олекса, Савчук Михайло, Стефанюк Володимир, Угринюк Теодот, Урбанович Никола, Федюк Богдан, Федюк Никола, Фріс Юрій, Юревич Анатоль, Яворовський Корнило, Яцикевич Іван; 11 учеників признано нездібними до висшої кляси.

Кляса IIIv: Гнатчук Олекса, Єндик Юрій, Загринівский Михайло, Худобяк Дмитро, Цибуляк Олекса, Андрійович Йосиф, Бабій Дмитро, Барабаш Ефрем, Безушко Григорій, Гладун Петро, Горбовий Йосиф, Гриньовський Стефан, Жукорський Юліян, Злотий Василь, Іванчук Тарас, Колдій Юліян, Корбутяк Ілько, Крайковський Омелян, Курганевич Дмитро, Кучер Маріян, Кушнірук Василь, Михайлук Дмитро, Мосійчук Стефан, Овчарчин Олекса, Ощипко Никола, Плавлюк Панкратій, Радиш Федір, Семенюк Григорій, Стефурак Василь, Щлемкевич Петро, Янович Осип; 5 учеників признано нездібними до висшої кляси, 1 не класифіковано.

Кляса IVa: **Барабаш Никола, Породко Зиновій**
Чорнопиский Василь, Близнюк Петро, Бойчук Петро,
Бонковский Никола, Брич Ілля, Гайовий Михайло, Гомик
Михайло, Гарвасюк Никола, Данилюк Стефан, Довганик
Іван, Дранчук Григорій, Дрогомирецький Стефан, Дутчак Во-
лодимир, Дякон Прокіп, Запалило Евген, Івантишин Михайло,
Іванчук Володимир, Калитчук Василь, Ковалишин Петро,
Кошманюк Никола, Кузьма Богдан, Левицкий Антін, Лещук
Василь, Малько Іван, Малько Михайло, Олесницький Николай,
Осадца Володимир, Осадца Йосиф, Павловський Михайло,
Пельвецький Ярослав, Рибарук Іван, Савюк Дмитро, Сеньків
Семен, Томенко Стефан, Фурикевич Іван, Шиманьский Ке-
лестин; 2 ученикам позволено поправити недостаточну ноту
з одного предмету по фериях, 3 признано нездібними до
висшої кляси.

Кляса IVb: **Бандура Никола, Бачинський Михайло,**
Максимчук Іван, Попадюк Василь, Шкрумеляк Юрій, Бі-
ленький Роман, Бугаєць Филимон, Войнаровський Ярoslav,
Голинський Григорій, Гунчук Михайло, Гусак Стефан, Гели-
тович Роман, Данилович Ізidor, Данилович Никола, Джур-
анюк Михайло, Дзвиняцький Павло, Дольницький Богдан,
Крайковський Клим, Лукач Дмитро, Мельницький Богдан, Мо-
гильняк Михайло, Мойсей Іван, Петринюк Юрій, Прусак
Дмитро, Савяк Павло, Сьміх Стефан, Солодчук Кузьма,
Тимофійчук Евген, Троян Антін, Шлемкевич Омелян; 3 уч-
никам позволено поправити недостаточну ноту з одного
предмету по фериях, 9 признано нездібними до висшої кляси.

Кляса Va: **Боднарчук Стефан, Бодруг Ілько,**
Костів Василь, Костів Михайло, Біланюк Петро, Білик
Василь, Вишиванюк Никола, Вовкунець Никола, Водостав-
ський Володимир, Герасимович Мирослав, Гомик Йосиф, Гри-
нів Василь, Гуменюк Михайло, Зощук Евген, Кисілевський
Володимир, Клепей Володимир, Колодрубський Омелян, Кри-
воносюк Петро, Кузич Никола, Остафійчук Антін, Остащук
Михайло, Палятинський Петро, Перцович Іван, Погреда Фе-
дір, Прокопів Юрко, Прокопович Антін, Скибінський Іван,
Тис Яків, Федасюк Дмитро, Шкільнюк Юрко; 7 ученикам
позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету
по фериях, 5 признано нездібними до висшої кляси, 1 не
класифіковано.

Кляса Vб: Глібчук Тимотей, Андрусятчин Дмитро, Арсенич Петро, Бурнадз Лев, Галяревич Юліян, Геник Данило, Жибчин Роман, Івасюк Василь, Кривий Теофіль, Кушлик Корнило, Кушнірук Корнило, Липчук Дмитро, Майковский Гермоген, Матіаш Михайло, Мурмилюк Прокіп, Оробець Іван, Попель Стефан, Рудик Дмитро, Сірецький Лев, Слюсарчук Стефан, Сулятицкий Михайло, Троян Северин, Туряньский Володимир, Шинкарук Стефан; 1 ученикови позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по фериях, 5 признано нездібними до висшої кляси.

Кляса VIa: Яковіщук Онуфрий, Яшан Василь, Бабюк Іван, Визерканюк Йосиф, Воєвудка Іван, Грималюк Данило, Геник Антін, Гермак Лука, Депутат Федір, Майковский Омелян, Марущак Роман, Моклович Ізидор, Мурмилюк Василь, Олійник Никола, Павлюк Ілько, Паходків Никола, Проців Антін, Семотюк Андрій, Семотюк Василь, Семотюк Йосиф, Соловчук Василь, Станецький Никола, Старчук Іван, Ясінський Олекса; 1 ученикови позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по фериях, 5 признано нездібними до висшої кляси, 1 не клясифіковано.

Кляса VIб: Вирстюк Никола, Микуляк Теодор, Винниченко Іван, Глинка Лев, Голубович Василь, Гушуватюк Денис, Данилович Никола, Жирук Григорій, Іваничук Михайло, Колодницький Володимир, Креховецький Іван, Кушнір Михайло, Лазорів Василь, Лукач Семен, Луців Михайло, Обрізків Михайло, Ортиньский Адольф, Пасіка Петро, Пosaцкий Ярослав, Сорохан Никола, Шлемкевич Михайло, Юркевич Йосиф; 6 учеників признано нездібними до висшої кляси, 2 не клясифіковано.

Кляса VIIa: Борисюк Никола, Будурович Іван, Мильчук Петро, Бабюк Стефан, Волчук Іван, Годованець Кирило, Дутчак Андрій, Ерстенюк Дмитро, Ерстенюк Никола, Запутович Франц, Ковалик Станислав, Лукач Юрко, Собчук Йосиф, Яшан Іван; 5 ученикам позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по фериях, 4 признано нездібними до висшої кляси, 1 не клясифіковано.

Кляса VIIб: Нагуляк Онуфрий, Стефанюк Іван, Бачинський Юрій, Григорчук Василь, Каміньский Махайло, Кисілевский Володимир, Кузик Яким, Кузьма Орест, Мельник Ростислав, Могильницький Яків, Новицкий Юліян, Парашук

Дмитро, Породко Лев, Рудницкий Маркил, Семіон Онуфрий, Терлецкий Леонтій, Чернявский Володимир, Шипайло Александр ; 7 ученикам позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по фериях, 4 призано нездібними до висшої кляси, 2 не класифіковано.

К л я с а VIIIa : Кавецкий Василь, Яворовский Евген, Бойчук Дмитро, Гладій Ярослав, Горбовий Николай, Гоянюк Семен, Дудчук Іван, Іванів Михайло, Івантишин Софон, Лавришко Ярослав, Лашак Володимир, Маринович Юліян, Марчишин Петро, Мостович Михайло, Оленюк Дмитро, Ришка Лев, Сорохан Гаврило, Стражник Іван, Терпелюк Василь, Томенко Федір, Тофан Андрій, Шухевич Теофіль ; 1 ученик пе відповів, 2 ученикам позволено поправити недостаточну ноту з 1 предмету по фериях, 4 не класифіковані.

К л я с а VIIIb : Білинкевич Богдан Василь, Василиків Омелян, Горецкий Іван, Дрогомирецкий Григорій, Зафійовский Осип, Кармазин Григорій, Комаринський Мирослав, Корбутяк Николай, Курилюк Ярослав, Курпяк Осип, Максимюк Прокіп, Мигович Ярослав, Недільский Маркіян, Ощипко Василь, Ощипко Дмитро, Панусяк Василь, Попенюк Андрій, Срібний Юрій, Томчук Петро, Чепига Іван, Чередарчук Василь ; 4 учеників не відповіло, 1 позволено поправити недостаточну ноту з 1 предмету по фериях, 1 не класифікований.

XIV. Відозва до родичів і опікунів.

Шкільний рік розпочне ся торжественним богослуженем, на котре мають безусловно явити ся всї записані ученики.

Запис учеників до I. кляси і до кляси приготовляючої, іменно сих, що ще не здавали вступного іспиту перед феріями, буде відбувати ся 30. і 31. серпня, всіх прочих (отже тих учеників, що вже здали іспит до I. і до приготовляючої кляси і учеників до висших кляс (II. до VIII.) 1. і 2. вересня.

Ученики мають зголосити ся лично враз із вітцем або матерію або домовим надзвірателем (господарем або господинею) і предложить шкільне съвідоцтво з послідного піврока і виповнити 2 вписові карти, на котрих повинні також точно вписати, яких предметів надобовязкових наміряють учити ся. Неправильне навіщанє науки надобовязкових предметів впливає від'ємно на оцінку поведення ученика взагалі.

Ученики, що вперше вступають до закладу, мають явити ся в товаристві вітця, матери або опікуна і предложить: а) метрику хрещення, б) съвідоцтво шкільне того закладу, де передше побирали науку, з потвердженем Дирекції, що можна їх приняти до другого закладу.

Кождий ученик, котрий зголошує ся до I. кляси гімн. або до кл. приготовляючої, а ходив передше до IV. зглядно III. кляси народної школи, має предложить съвідоцтво шкільне тої школи а також съвідоцтво защіленої віспи найдавнійше в році перед зголошенем до гімназії або съвідоцтво ревакцинації.

Кождий ученик гімназияльний платить при вписі 2 корони на наукові прибори, а 1 кор. на закупно приборів до забав; ученики, що вперве вступають до закладу, платять крім того вступну таксу 4 корони 20 сот., котру складають також ученики, що переходят з кляси приготовляючої до I. гімназияльної.

Ученики кляси приготовляючої платять лиш вступну таксу 2 корони.

Шкільна оплата виносить за кождий піврік 40 корон, а в клясі приготовляючій 10 корон. Сю оплату має ученик, що не є від неїувільнений, зложить найдальше до шести тижнів кожного півроку, а ученики I. кляси обовязані сю оплату зложить до кінця падолиста.

По мисли розпорядження Вис. ц. к. Мініст. Пр. з 6. мая 1890. Ч. 8836 можуть ученики I. кляси гімназ., винявши репетентів, вносити подане о увільнене від шкільної оплати вже в I. півроці. Тим з них, котрі з поведеня одержать після скалі ноту найменьше „добру“ а з предметів найменьше „достаточну“ до кінця жовтня і викажуться належито виписаним і бодай двома властями потвердженім съвідоцтвом убожества, може ц. к. Рада шкільна краєва признати увільнене від оплати під услівем, що їх шкільні съвідоцтва за I. піврік будуть відповідати приписаним вимогам. Наколи би се не наступило, мусить дотичний ученик зараз з початком другого півроку зложить шкільну оплату за I. піврік. Таке подане о увільнене має внести кождий ученик в першій половині місяця вересня.

Ученикам не вільно мешкати деінде як лиш там, де їм Дирекція позволить, проте порадно є, щоби родичі зглядно опікуни перше звідались в сїй справі в Дирекції а впрочім поміщене учеників з початком шкільного року условно собі застерегли.

Вступні іспити до I. кляси гімназіяльної і до кляси приготовляючої відбудуться по феріях 1. і 2. вересня. В кождім із сих термінів рішається безусловно о принятті ученика, а повторене вступного іспиту чи в тім самім чи в другім заведеню в краю з тою самою мовою викладовою є заборонене під карою виключеня зі всіх гімназій. Вільно однак ученикови репробованому перед феріями в гімназії польській приступити по феріях до того ж іспиту в гімназії рускій і на відворот. Зголосувати ся до нового іспиту не може репробований ученик скорше як по році в якім небуде заведеню з тою самою мовою викладовою.

Ученики, що зголосують ся до I. кляси гімназ., мусять кінчити в сїм році соншнім найменше 10 рік, а до кляси приготовляючої найменше 9 рік житя.

При вступнім іспиті до кляси приготовляючої мають ученики виказати ся таким засобом знання, який можуть собі

придбати в III. клясі народної школи, а при іспиті до I. кляси гімназіяльної таким, який в IV. клясі нар. школи, а крім сего мають відповісти єще слідуючим вимогам, приписаним розпорядженем Вис. ц. к. Мініст. В. і Пр. з дня 2. січня 1897. Ч. 31152: 1) в мові викладовій мають подати також письменну аналізу одного речення, іменно означити в нім часті мови і їх форми та часті речення; 2) в рахунках мають бути в письменних виробах узгляднені також практичні питання із щоденного життя.

Іспити поправчі будуть відбувати ся дня 31. серпня, іспити вступні до кляс II.—VIII. межи 4. а 12. вересня 1911.

Звертає ся увагу родичів і опіцунів, щоби з огляду на добро своїх дітей або вихованців звідували ся як найчастійше в канцеляриї гімназіяльній о їх успіхах в наукі і поведінню (в годинах на се визначеніх).

Замітка: Всі ученики обовязані вже від самого початку шкільного року носити приписані мундури в школі і поза школою; звільнити від сего обовязку на рік 1911/1912 може Дирекція лише тих учеників I. кляси, котрі докажуть, що задля убожества не в силі справити собі мундур. „Шкільні правила“ (§ 2) виразно висказують, що ученикам не вільно в чім небудь відступати від приписаного крою або краски поодиноких частий мундуру, ані взагалі вводити які небудь зміни.

Не вільно носити шкільних мундурів всім тим, що не суть учениками (отже і тим, що задля якої небудь причини покинули школу). Винних може ц. к. Власть політична потягати до відвічальності.

